

IZ NAŠIH ENOT

Niz vaj Preskok 22

ZAŠČITA IN REŠEVANJE

Oktober –
mesec požarne varnosti

Marko Pišlar

ZGODOVINA JE NAŠA NAJBOLJŠA UČITELJICA

Dan suverenosti praznujemo vsako leto 25. oktobra v spomin na prelomne dogodke slovenske osamosvojitve leta 1991, ko je nekaj minut čez polnoč koprsko пристanišče zapustila še zadnja tuja ladja z vkrcanimi vojaki nekdanje Jugoslovanske ljudske armade. Ta praznik je znova priložnost za poglobljen razmislek o narodni samobitnosti, zlasti v času, ko je vojna v Evropi tako zelo blizu kot že dolgo ne. Zaradi dogajanja na vzhodu evropske celine se še bolj zavedamo, da mir in svoboda nista nekaj samoumevnega, da si je zanj treba prizadevati in poskrbeti za varnost svoje države. Slovenci živimo na geostrateško pomembnem delu Evrope. Zgodovina nas uči, da se vojni skoraj nikdar nismo mogli izogniti, in tako bo najbrž tudi v prihodnosti. Zato potrebujemo dobro opremljeno, izurjeno, profesionalno in visoko motivirano vojsko, saj bomo le tako lahko kos vsem varnostnim izzivom sodobnega časa. Slovenska vojska je jeseni izvedla niz sedemnajstih vojaških vaj pod skupnim imenom Preskok. Vaje so potekale v Sloveniji in tujini. Njihov glavni namen je bil izpostaviti bojni značaj vojske ter njene profesionalnost, izurjenost in temeljno poslanstvo, to je obramba suverenosti in ozemeljske celovitosti države. Vadbene aktivnosti, v katere je bilo vključenih do dva tisoč pripadnikov iz enot in poveljstev Slovenske vojske ter več kot 300 pripadnikov oboroženih sil iz zavezniških in partnerskih držav ter drugih deležnikov slovenskega nacionalnovernostnega sistema, so bile izvedene z namenom odvrčanja od morebitnih groženj, krepitev odpornosti in izboljšanja odzivnosti na hitro spreminjajoča se varnostna tveganja.

Foto: Tomislav Brandt

10
VAJA URJENJA POSTOPKOV
OB VAROVANJU MEJE

V Beli krajini urili sodelovanje vojske, civilne zaštite in policije

4
SLOVENSKA VOJSKA
USPEŠNA NA NIZU
VAJ PRESKOK

Z vajami izboljšali odvrčalno in obrambno držo

17
Z VAJO LETALO 2022
POENOTILI POSTOPKE
GAŠENJA IN REŠEVANJA

Na letališču Cerklje ob Krki vaja ob letalski nesreči

20
Z VAJO FALCO ZDRUŽILI
ZMOGLJIVOSTI ZA JRKBO

V okolici Kočevske Reke urjenje enot za JRKBO

32
HELIKOPTERSKO
USPOSABLJANJE V PODORO
SPECIALNIM SILAM

V večnacionalnem centru v Zadru prvo letalsko usposabljanje

34
SISTEM ZAŠČITE IN REŠEVANJA
JE TREBA PRENOVITI

Novo vodstvo URSZR predstavilo prednostne naloge in ukrepe

14
POMORSKA VAJA
LADJA 22

Na morju preverjali zagotavljanje varnosti in zaštite sil

30
ODLIČNO SODELOVANJE
JE TREBA ŠE OKREPITI

Na obisku v Sloveniji makedonska obrambna ministrica

SLOVENSKA VOJSKA USPEŠNA NA NIZU VAJ PRESKOK

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Slovenska vojska je s prikazno vajo združenega bojevanja rodov za visoke goste in predstavnike medijev končala pettedensko usposabljanje na nizu vaj Preskok 2022. Na vajah je sodelovalo okoli 2000 pripadnikov iz vseh poveljstev in enot sil Slovenske vojske ter približno 320 pripadnikov oboroženih sil štirinajstih zavezniških in partnerskih držav. Oktobrske osrednje vaje so bile poveljniško-štabna vaja, Ladja 2022, Spiders Web in vaja Balkanskih zdravstvenih namenskih sil (angl. Balkan Medical Task Force – BMTF). Ob koncu vaj sta pripadnike spremljala tudi minister za obrambo Marjan Šarec ter predsednik Republike Slovenije in vrhovni poveljnik obrambnih sil Borut Pahor, ki sta bila zadovoljna s prikazanim ter sta izpostavila nujnost nadaljnjih naložb v Slovensko vojsko.

Direktor niza vaj polkovnik Franc Kalič je zbranim na predstavitvenem dnevu 20. oktobra na Počku pojasnil, da je bil

niz vaj Preskok 2022 oblikovan za dvig usposobljenosti enot sil Slovenske vojske in krepitev nacionalnovarnostnega sistema Republike Slovenije ter kot prispevek k odvratalni vlogi zavezništva. Izpostavil je pomen prehajanja iz podpornega delovanja vojske v ofenzivno, defenzivno in specialno, kar je v trenutnem varnostnem okolju zelo pomembno za vsako vojsko. »Dvigovanje bojovniškega značaja je spremljevalni cilj pri vseh aktivnostih, ki jih izvajamo,« je poudaril in izpostavil pomembnost razumevanja strateškega položaja Slovenije ob trenutnih vojaških konfliktih ter pomen kritične infrastrukture in uravnoteženega delovanja vojske v nacionalni ter kolektivni obrambi. Niz vaj Preskok 2022 je bil sestavljen iz več vaj in med seboj povezanih vadbenih aktivnosti, ki so potekale septembra in oktobra, na njih pa je sodelovalo okoli 2000 pripadnikov Slovenske vojske ter 300 pripadnikov tujih zavezniških in partnerskih držav. Po septembrskih vajah Jackal Cave in Zvezda Triglava je oktobra sledila vaja Svarunov pogled, ki

Sodelujoče enote so prikazale
združeno bojevanje rodov.

Posadka letala PC-9
je izvedla zračni napad.

jo je izvajala 72. brigada ter v okviru katere je bila med drugim preverjana in certificirana motorizirana četa, ki bo prihodnje leto namenjena za delovanje v Natovi pobudi o pripravljenosti (angl. NATO Readiness Initiative – NRI). Na pomorski vaji Ladja 22 so se urili poveljstva in člani posadk plovil za pomorsko delovanje, na vaji Spiders Web pa so preverjali delovanje letalskih enot pri nadzoru zračnega prometa. Vadbeni scenarij je prešel v realistične razmere ob podpori ameriškim silam pri izkrcanju v Luki Koper ter pri zagotavljanju sprejema, nastanitev in podpore pri nadaljnjem premiku čez Republiko Slovenijo. Poveljniško-štabno vajo je pripravilo Poveljstvo sil Slovenske vojske, primarni vadbenci pa so bili vsi podrejeni štabi in poveljstva. Scenarij je predvideval aktivacijo 5. člena Severnoatlantske pogodbe, razglasitev bojnega stanja in delno mobilizacijo. Začela se je operacija Perunov primež, katere cilja sta bila zavarovanje ozemeljske celovitosti in kritične infrastrukture ter vzpostavitev pogojev za sprejem, nastanitev in nadaljnje premike zavezniških enot. Sledila je prikazna vaja, katere scenarij je na 13. dan opisane operacije predvidel napad na identificirano teroristično diverzantsko enoto moči voda na območju Notranjske.

ZAHTEVEN PRIKAZ ZDRUŽENEGA DELOVANJA RODOV 72. BRIGADE

V nadaljevanju smo na Počku lahko spremljali taktično vajo z uporabo ostrega streliva, na kateri je bataljonska bojna skupina 74. pehotnega polka napadla sovražnikove objekte. Izvidniške enote z lahкими oklepnimi vozili 4 × 4 Perun so potrdile lokacijo, nato so se skupine ostrostrelcev premaknile na položaje, pripadniki baterije za ognjeno podporo 72. brigade pa so zasedli artilerijske in minometne položaje za zagotavljanje ognjene podpore. Sledil je zračni napad, ki ga je izvedla posadka letala Pilatus PC-9. Ta je bila v neprekinjenem stiku s kontrolorjem združenih ognjev na tleh, ki je skrbel za varovanje svojih enot pred prijateljskim ognjem. V napad so se vključili še protioklepni vod 72. brigade s protioklepnim sistemom Spike in tankovski vod s štirimi tanki M-84 ter pripadniki 74. pehotnega polka v kolesnih oklepnih vozilih 8 × 8 Svarun. Sledil je manevrski del aktivnosti pehotnega oddelka, ki se je moral prebiti čez žične ovire, utrjene z minkim poljem. Prehod čeznje je izdelal bojni pionirski oddelek. Cilji napada so bili uničenje sovražnika na drugi strani ovir, zavarovanje območja in posledično vzpostavitev razmer za delovanje enot. Pehotni oddelek se je sovražniku približal s tehniko preskokov. Med tem premikom je poveljnik

enote dodelil nalogo preostalim bojnim vozilom na položajih, da zagotovijo neposredno ognjeno podporo ter se v zadnji fazi priključijo zavarovanju. Bataljonska bojna skupina 74. pehotnega polka je uspešno napredovala in napadla sovražnika ter tako izpolnila namero poveljnika in vzpostavila pogoje za delovanje svojih enot. V napadu je bilo poškodovanih nekaj pripadnikov, ki so jih najprej oskrbeli bojiščni reševalci, za življenjsko najbolj ogroženega pa je bila aktivirana helikopterska medicinska evakuacija. Na prizorišče je priletel helikopter Bell-412 in ranjenega odpeljal v vojaško premično bolnišnico Role 2. Po koncu izvedbe prikazne vaje je podpolkovnik Gregor Hafner, ki je bil v vlogi vodje streljanja na vaji združenega bojevanja rodov, pojasnil, da so na vaji sodelovali motorizirana četa 74. pehotnega polka, podprta s tanki ter havbicama 155 mm in minometoma 120 mm, enota protioklepne čete s protioklepnim sistemom Spike ter zračne sile 15. polka vojaškega letalstva. Na celotni vaji je sodelovalo 180 pripadnikov, ki so delovali bojno z ostrim strelivom, v podporo izvedbi naloge pa je bilo vključenih še okoli 120 pripadnikov. »Ocenjujem, da je bil prikaz združenega bojevanja rodov uspešen. Delovanje na bojišču nam je uspelo uskladiti tako, da so bili vsi oborožitveni sistemi izkoriščeni do svojih največjih

zmogljivosti,« je razložil podpolkovnik Hafner in dodal, da sta pri načrtovanju in izvedbi take vaje najpomembnejša izziva upoštevanje varnostnih ukrepov, predvsem varnostnih kotov, ki izhajajo iz tehničnih značilnosti posameznih oborožitvenih sistemov, ter usklajevanje dela na bojišču. »Vsi operaterji in poveljujoči kadri morajo biti primerno usposobljeni, da te omejitve in zmogljivosti svojih oborožitvenih sistemov poznajo in jih znajo sinhronizirati,« je še poudaril vodja streljanja. Prikazno vajo si je ogledal tudi predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, ki je povedal, da je zaradi konflikta v Ukrajini na to usposabljanje gledal drugače kot v prejšnjih desetih letih. »Zaradi vojne moramo razmišljati

o nujnosti večje usposobljenosti Slovenske vojske,« je poudaril in dodal, da lahko ob prikazanem potrdi, da se Slovenska vojska dobro usposablja in da se lahko nanjo zanesemo.

SLOVENIJA VODILNA DRŽAVA V BMTF

Prikaz oskrbe poškodovanega je nato potekal v premični vojaški bolnišnici Role 2, ki so jo iz Slovenske Bistrice za namen vaje prestavili na osrednje vadišče Slovenske vojske. Slovenija skupaj z Albanijo, Bosno in Hercegovino, Severno Makedonijo, Črno goro in Srbijo sodeluje v Balkanskih zdravstvenih namenskih silah, katerih namen je zagotoviti zdravstveno oskrbo druge ravni ob nesrečah v regiji Zahodnega Balkana in zunaj nje

**V nizu vaj
Preskok 2022 je
sodelovalo do 2000
pripadnikov Slovenske
vojske ter več kot
300 pripadnikov
oboroženih
sil štirinajstih
zavezniških in
partnerskih držav.**

ter delovanje v operacijah kriznega odzivanja. Država gostiteljica je Severna Makedonija, na dve leti pa se sodelujoče države izmenjujejo pri vodenju upravnega odbora, najvišjega organa odločanja, ter v vlogi vodilne države. To je 1. julija prevzela Slovenija, ki bo štafeto 30. junija 2024 predala Srbiji. Poveljnik Balkanskih namenskih zdravstvenih sil podpolkovnik Igor Stergar je pojasnil, da Slovenska vojska v zmogljivosti zagotavlja premično vojaško bolnišnico Role 2, strokovnega vodjo, načelnika logistike in logistični vod. »Ob aktivaciji bi šli s to bolnišnico na prizadeto območje. To bi se lahko zgodilo ob naravni nesreči in v podporo civilnim oblastem. Najbližje je bila zmogljivost aktivaciji ob potresu

Napad so podprli tanki M-84.

Skupine strelcev so zavzele ognjene položaje.

v Albaniji pred nekaj leti, vendar nato ni bila aktivirana,« je razložil poveljujoči. Timi v zmogljivosti so mednarodne sestave, srečujejo pa se najmanj štirikrat na leto, in sicer na kolektivnih usposabljanjih, eni veliki vaji in štabnih vajah, na katerih sodeluje poveljujoči kader. »Izmenjevanje izkušenj in znanja je tudi eden izmed smislov mešanih sestavov, saj so v njih ljudje, ki imajo tako izkušnje iz vojne na Balkanu kot iz Afganistana in z drugih misij,« je izpostavil podpolkovnik Stergar. Dodal je še, da jim je vzporedno s primopredajo vodilne države in izvedbo kolektivnih usposabljanj letos uspelo zmogljivost registrirati kot uradno mednarodno organizacijo s polnim diplomatskim statusom. »Da smo na uspešni poti, potrjuje tudi stalna podpora sponzorskih držav, Norveške in Združenih držav Amerike, ter tudi finančna donacija Sveta Evropske unije v višini šest milijonov evrov, ki nam je bila dodeljena

Prevoz ranjencev v premično bolnišnico Role 2

**Minister Šarec
je po koncu vaje
brigadirsko sabljo
izročil Boštjanu Bašu.**

junija letos. Kot trenutni poveljnik organizacije sem ponosen, da lahko pohvalim vse pripadnike držav, ki sodelujejo v Balkanskih zdravstvenih namenskih silah, za njihovo odlično delo, navdih, motiviranost in tkanje prijateljskih vezi,« je povedal podpolkovnik Stergar. Na vaji je na Počku različne scenarije množičnih nesreč in delovanja na kriznem območju poleg pripadnikov Slovenske vojske preigravalo še okoli 90 pripadnikov oboroženih sil iz sodelujočih držav, z izjemo predstavnikov Srbije.

URIJO SE V POENOTENJU SKUPNEGA KOMUNICIRANJA

Kako poteka delo v lahki premični bolnišnici Role 2, je ob praktičnem prikazu oskrbe poškodovanih na vaji združene ga bojevanja rodov opisal višji vojaški uslužbenec dr. Aleš Fischinger, pripadnik pogodbene rezerve Slovenske vojske, ki je bil v vlogi glavnega kirurga

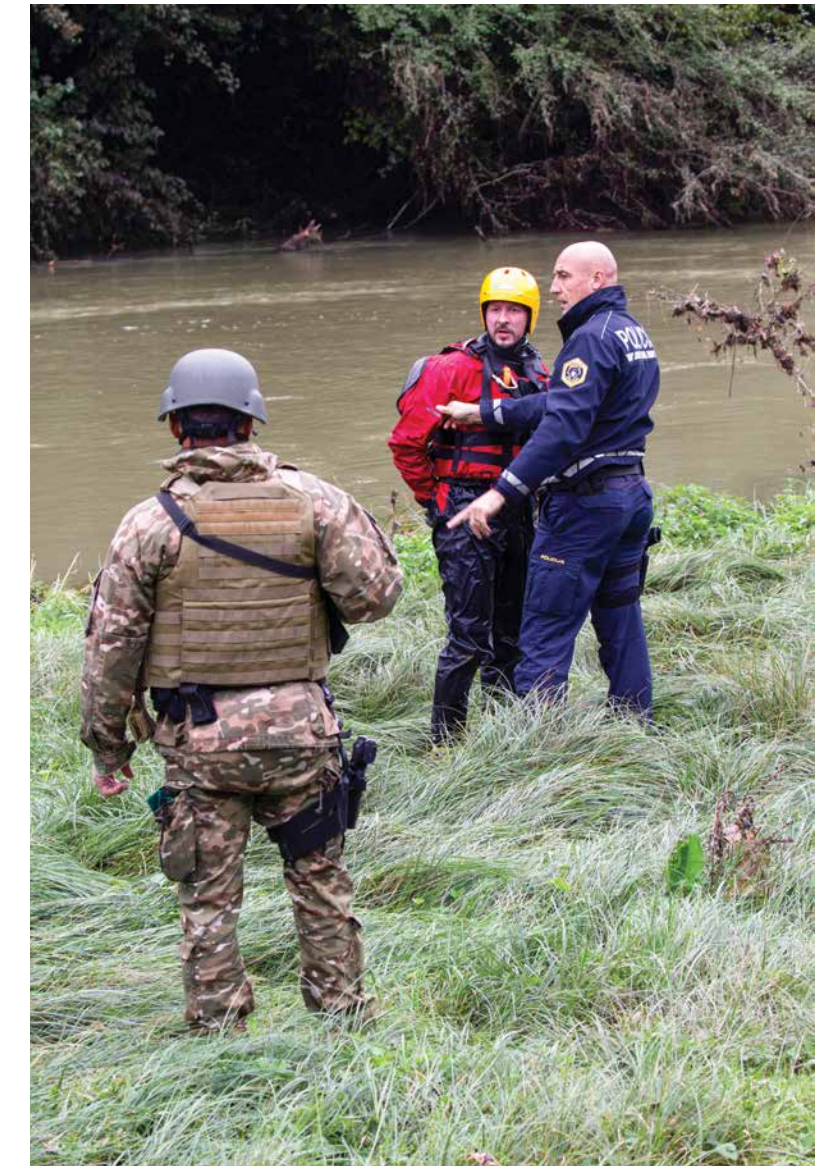

v vojaški bolnišnici, sicer pa je kirurg travmatolog v Univerzitetnem kliničnem centru Ljubljana. Pojasnil je, da je bil v vojaško bolnišnico s helikopterjem že prepeljan najbolj ogrožen ranjenec z bojišča. Za prevoz poškodovanih z reševalnimi vozili pa so bili zadolženi trije evakuacijski timi, in sicer iz Bosne in Hercegovine, Črne gore in Slovenije, evakuacijo pa je koordiniral pripadnik oboroženih sil Severne Makedonije. »Sočasni prihod več poškodovancev je vedno izziv in predstavlja kaotično stanje za zdravstvene delavce. Cilj je, da kaos spremenimo v obvladljivo situacijo ter zagotovimo primerno in pravočasno zdravstveno oskrbo. Preden k poškodovanim pristopi medicinsko osebje, pa je treba opraviti varnostni pregled, saj imajo vojaki, ki so utrpeli poškodbe, spremenjeno mentalno stanje in je njihovo vedenje nepredvidljivo, zato jim je treba odvzeti orožje ter druge nevarne predmete,« je še razložil. Ob sprejemu v bolnišnico vsak prejme unikatno številko in list, na katerega zapisujejo celotno zdravstveno oskrbo. Sprejemni oddelek in triažo so vodili pripadniki Slovenske vojske. Vsi ranjeni morajo biti ponovno triažirani, da bi ugotovili, kako hude so njihove poškodbe po prevozu. Rdeče triažirani bolnik je bil življenjsko ogrožen in je potreboval takojšnjo oskrbo. V urgentnem delu bolnišnice je potekalo zdravljenje vseh urgentnih stanj, pri čemer so sodelovali pripadniki oboroženih sil Albanije in Slovenije. Urgentni modul lahko oskrbi dva rdeče triažirana poškodovanca hkrati. »Ranjeni vojak, ki je bil pripeljan v oskrbo s helikopterjem, je že v operacijskem zabojniku, izstrelak ga je zadel v trebuh. Po operaciji bo premeščen v enoto intenzivne terapije, v kateri sta lahko dva kritično bolna vojaka hkrati,« je pojasnil kirurg in razložil, da je v Role 2 mogoče izvajati ultrazvočne preiskave in rentgensko slikanje, v bolnišnici pa so še laboratorij, lekarna in sterilizacijski zabojnik. V ambulantnem delu, ki je namenjen bolnikom z različnimi zdravstvenimi težavami, lahko ob množičnih nesrečah vzpostavijo pet postaj za oskrbo petih poškodovancev. V njem so na vaji delovali pripadniki oboroženih sil Črne gore. Bolnišnični modul ima šest postelj za zdravljenje bolnikov, ki jih ni mogoče zdraviti ambulantno. Ob množičnih nesrečah se lahko število postelj poveča na deset. Za ta del so skrbeli pripadniki vojsk Severne Makedonije ter Bosne in Hercegovine. »Za uspešno zdravljenje so potrebni sodobna oprema, ki je prilagojena za delovanje v vojaškem okolju, ter znanje, usposobljenost in izkušnje pripadnikov,« je ob koncu

predstavitve bolnišnice Role 2 poudaril kirurg Fischinger in dodal, da je medicina univerzalna, da pa se lahko ob sodelovanju z zdravstvenim osebjem iz drugih držav pojavijo jezikovne prepreke ali omejitve. »Gre za razliko v hišnih navadah, kot pravimo v žargonu, ki jih je treba poenotiti, zato so skupna urjenja pomembna,« je pojasnil pogodbeni rezervist Slovenske vojske. Na bojišču so po njegovih ocenah najpogostejše strelne poškodbe, posebno hude pa tiste, ki nastanejo z dolgocevnim orožjem. Na teden dni trajajoči vaji so udeleženci sicer preigrali različne scenarije z različnim številom poškodovancev.

POSTROJ SODELUJOČIH ENOT IN POVIŠANJE V ČIN BRIGADIRJA

Niz vaj Preskok se je 20. oktobra uradno končal s postrojem in slovesnostjo, na kateri je nastopil Orkester Slovenske vojske. Pripadnice in pripadnike je v nagovoru pohvalil poveljnik sil Slovenske vojske in vodja niza vaj Preskok 2022 generalmajor Roman Urbanč. Poudaril je, da je ponosen na pripadnike in da je stanje v silah Slovenske vojske dobro, izpostavil pa je potrebo po sodobni opremi, mlademu kadru in zmogljivostih v vseh domenah, da bo vojska kos novim izzivom v spremenjenem varnostnem okolju. Zahvalil se jim je za predanost, prikazano znanje, večšine, integriteto in trud. Zbrane je ob koncu vaj nagovoril tudi minister za obrambo Marjan Šarec. »Vaje so pokazale, da je vojska sposobna ne samo braniti svojo domovino, temveč tudi delovati znotraj zaveznitva,« je prepričan minister, ki je ob tem napovedal dodatne naložbe v Slovensko vojsko. »V prihodnosti bomo morali zmanjšati kadrovske primanjkljaje, zagotoviti bo treba novo opremo. Že letošnji rebalans proračuna za 40 milijonov povečuje sredstva za obrambo, prihodnje leto pa bo obrambni delež bruto domačega proizvoda znašal 1,44 odstotka,« je razložil in napovedal, da bo vojska tudi hitreje aktivirana ob naravnih nesrečah. Minister za obrambo Marjan Šarec in načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Robert Glavaš sta na slovesnosti izvedla povišanje v najvišji častniški čin. Brigadirsko sabljo je prejel poveljnik 72. brigade Slovenske vojske Boštjan Baš.

VAJA URJENJA POSTOPKOV OB VAROVANJU MEJE

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Vaša Svarunov pogled je bila del niza vaj Preskok 2022, ki jih je Slovenska vojska izvajala med 12. septembrom in 21. oktobrom. Pripadniki 72. brigade so se do 30. septembra usposabljali v dveh sklopih, in sicer na osrednjem vadišču Poček ter na civilnih zemljiščih ob državni meji na vzhodu in jugovzhodu države. Ogledali smo si vajo, ki je potekala v zaselku Geršiči v občini Metlika, na kateri so pripadniki Slovenske vojske sodelovali s policisti, prostovoljnimi gasilci in reševalci ob scenariju zajetja nezakonitih prebežnikov na reki. V četrtek, 29. septembra, so vajo predstavili tudi krajanom, predstavnikom lokalnih oblasti in medijem, v popoldanskih urah pa so zaradi naraščanja vodostaja rek v Beli krajini pomagali tamkajšnjim prebivalcem.

Vaja Svarunov pogled je za pripadnike 72. brigade potekala na različnih koncih Slovenije. Medtem ko se je več čet urilo na taktičnih vajah ob podpori bojnih vozil Svarun in drugih elementov bojne podpore na Počku, se je

okoli devetdeset pripadnikov tretji teden vaje usposabljalo na civilnih zemljiščih v občinah Metlika ter Črnomelj. Pehotni oddelki in vodi so se urili v taktičnih postopkih ob podpori letal, helikopterjev, inženircev, specialistov za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo ter brezpilotnih letalnikov. Del urjenja je bila tudi vaja s policisti, gasilci in reševalci, s katero so želeli izboljšati sodelovanje ob skupnem posredovanju. Obiskali smo jih na terenu v zaselku Geršiči ob reki Lahinji. Vodja aktivnosti stotnik Damijan Kogej iz 72. brigade je povedal, da na različnih zemljiščih v obmejnem območju potekajo taktične vaje pehotnih vodov in tudi vaje združenih rodov.

**Policijsko-vojaška
patrulja je zajela
enega izmed
prebežnikov.**

**Pri reševanju
ponesrečenega so
sodelovali okoliški
reševalci iz vode.**

»V ponedeljek smo prišli na območje, se razmestili, v torek smo prenočili na prostem na zbirnem območju, danes, v sredo, pa nadaljujemo izvajanje vaj, v katere smo vključili pehotne oddelke, ki so premagovali vodne ovire in izvedli uničenje točke nasprotnika. Vadili smo tudi postopke prehoda skozi minsko polje in razminiranje mostu, kar smo nadzirali z brezpilotnimi letalniki. Opravili smo še JRKB-detekcijo, in sicer je scenarij predvideval delovanje v bližini starega odlagališča odpadkov, pri čemer smo morali preveriti vpliv nevarnih snovi v okolici,« je aktivnosti predstavil stotnik Kogej in pojasnil, da na vaji sodelujejo pripadniki poveljstva brigade ter

odzivne celice, ki organizirajo scenarije in nadzorujejo izvedbo, ter šest različnih enot in poveljstvo rodovskega bataljona 72. brigade ter pripadniki 20. pehotnega polka. »V vajo smo vključili čim več različnih enot, da lahko vidimo akcijo in delovanje vsake izmed njih ter združimo manevrski del z rodovskimi enotami.« Posebnost vaje je bila, da je potekala na vpoklicanih civilnih zemljiščih ob vzhodni in jugovzhodni državni meji. »Gre za novo okolje, ki nam ni znano. To zahteva veliko priprave in dogovorov o uporabi z lastniki zemljišč. Pomagali so nam tudi lokalne skupnosti in gasilci, ki dobro poznajo to območje,« je o pripravi scenarijev in delovanju zunaj vojaških vadišč povedal stotnik Kogej.

OD REŠEVANJA LJUDI IZ VODE DO HELIKOPTERSKE EVAKUACIJE

Predstavil je tudi osrednjo vajo tistega dne, v okviru katere so pripadniki Slovenske vojske urili postopke sodelovanja z drugimi pripadniki sistema zaščite, reševanja in pomoči v scenariju, ki bi se lahko zgodil ob varovanju državne meje. »Na vaji bodo sodelovali gasilci – reševalci iz vode iz okoliških prostovoljnih gasilskih društev, in sicer iz Črnomlja, Podzemlja in Krasinca, civilna policija in črnomaljska služba nujne medicinske pomoči. To bo preizkus našega sodelovanja, saj vojaki in policisti skupaj varujejo državno mejo. Scenarij predvideva prijetje nezakonitih prebežnikov, ki poskušajo priti v državo s prečkanjem reke. Taka vaja je pomembna, da pripadniki Slovenske vojske vedo, kako ravnati. Izziv pri sodelovanju s policisti so vedno pooblastila. Mi lahko le opazujemo, kličemo in opozarjamo, nimamo pa pristojnosti, da bi osebe pridrževali ali jih tudi pregledovali,« je pojasnil stotnik Kogej. V nadaljevanju smo spremljali zanimiv scenarij na reki Lahinji. Ob opravljanju nadzora v zraku so brezpilotniki odkrili čoln, ki se je premikal po reki, zato so operaterji brezpilotnikov na točko ob mostu poslali mešano patruljo, v kateri so bili policist in pripadnika Slovenske vojske. Patrulja je kmalu opazila čoln in policist je ukazal, naj pristanejo. Tihotapci ljudi so poskušali pobegniti, ob tem pa so nezakoniti prebežniki padli s čolna v vodo. Eden izmed njih se je takoj

Prenos ponesrečenega prebežnika do mesta za evakuacijo

Ekipa reševalcev je zagotovila prvo pomoč.

predal in izplaval, eden pa je bil ob padcu v vodo pogrešan ter poškodovan. Sprovajalci so se zatekli v bližnji gozd. V reševanje so se vključili reševalci iz vode iz okoliških prostovoljnih gasilskih društev. Ko so našli pogrešanega, ga izvlekli iz vode in oskrbeli, so ugotovili, da je huje poškodovan, zato so na pomoč poklicali ekipo nujne medicinske pomoči. Na prizorišče so se pripeljali reševalci, poškodovanega oskrbeli in ugotovili, da ga bo treba s helikopterjem prepeljati do bolnišnice. Na prizorišče je priletela helikopterska posadka 151. helikopterske eskadrilje 15. polka vojaškega letalstva in odpeljala poškodovanega v nadaljnjo obravnavo. Pripadnika Slovenske vojske in policist pa so nadaljevali iskanje skritih tihotapcev.

POOBLASTILA IMA POLICIJA

Na vaji je sodeloval policist Jasmin Rahmanović, vodja patrulje s Policijske postaje Metlika, ki je povedal, da bo prihodnji dan na vaji sodelovala dodatna patrulja, ki bo skrbela za zavarovanje. »Policisti in vojaki sodelujemo pri varovanju meje. Več nas je, boljše je. Postopke sicer vodimo policisti, vojaki pa varujejo postopke, izvidujejo ter sodelujejo pri prijetju. Nezakoniti prebežniki so že kdaj poskušali prečkati reko Kolpo, predvsem ko je bila ta v nizkem vodostaju, sicer pa ubirajo lažje poti. Na vaji sem sodeloval v patrulji z dvema pripadnikoma Slovenske vojske, s katerima smo zajeli nezakonita pribežnika in tihotapca, nato pa sem izvedel ustrezn postopek. Sicer pa ob prijetju najprej opravimo varnostni pregled,

zahtevamo dokumente, poskušamo izvedeti, ali je prijeti sam ali s skupino in ali imajo tihotapci pomočnike, vsi nadaljnji postopki pa nato potekajo na policijski postaji,« je pojasnil policist. Nezakonita prebežnika sta na vaji odigrala Boštjan Dragoš iz Prostovoljnega gasilskega društva Podzemelj in Martin Nemanič iz Prostovoljnega gasilskega društva Božakovo. Oba sta tudi reševalca iz vode. Pojasnila sta svoji vlogi in povedala, da sta prvič sodelovala s pripadniki Slovenske vojske in da so priprave potekale brez večjih težav. Predstavila sta še opremo, ki sta jo imela na sebi: suho obleko, ki prepreči vdor vode, zaščitno čelado, rešilni jopič in neopren.

VAJO PONOVLILI ŠE V ČETRTEK

Podobno vajo so ob poslabšanju vremena izvedli še v četrtek, 29. septembra, za tamkajšnje prebivalce, predstavnike lokalne oblasti, župane in lokalne medije. Reka Lahinja je zaradi obilnega deževja imela še nekoliko višji vodostaj, vendar je vaja potekala brez težav. Popoldne pa so reke v okolici začele poplavljeni in tako gasilci kot vojaki so začeli pomagati ogroženim prebivalcem v metliški občini. Polnili so vreče s peskom in pomagali postavljati protipoplavne nasipe ter pokazali, da lahko prebivalstvo vedno računa na njihovo pomoč tudi ob naravnih nesrečah.

POMORSKA VAJA LADJA 22

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Vkrcanje policijskih specialcev
na sumljivo plovilo

Slovenska vojska je v okviru niza vaj Preskok 2022 od 10. do 14. oktobra izvedla pomorsko vajo Ladja 22, ki je potekala pod vodstvom 430. mornariškega diviziona. Na vaji so sodelovale različne enote Slovenske vojske, Policija ter službe s pomorskega področja. Z ekipo Revije Slovenska vojska smo jih obiskali nekaj navtičnih milj od Debelega rtiča, kjer so se pripadniki skupine za pregled iz 430. mornariškega diviziona v sodelovanju s pripadniki policijske specialne enote s hitre patruljne ladje Ankaran urili iz prestrezanja plovila na morju. Nato pa smo si na potniškem terminalu Luke Koper ogledali še postopke uničevanja nevarne eksplozivne naprave.

Ladja 22 je bila ena izmed sedemnajstih vaj v nizu vaj Slovenske vojske Preskok 2022, katere glavni cilj je bil preveriti zmožnosti za delovanje v okviru nacionalne in kolektivne obrambe ter možnost sodelovanja z drugimi udeleženci iz nacionalnovarnostnega sistema. Z vadbenimi aktivnostmi so udeleženci preverjali zagotavljanje ustrezne varnosti in zaščite

sil ter se usposabljali iz pomorskega sodelovanja, usmerjanja pomorskega prometa in pomorskega prestrezanja, protiminskega pregleda ter čiščenja pristanišč, sidrišč in dostopnih poti do pristanišč ter uničevanja neeksplozivnih ubojnih sredstev in improviziranih eksplozivnih naprav.

V NIZU VAJ PRESKOK 2022 MORNARIŠKI DIVIZION IZVEDEL DVE AKTIVNOSTI

Poveljnik 430. mornariškega diviziona in vodja pomorske vaje Ladja 22 kapitan bojne ladje Bogomir Tomažič je pojasnil, da je mornariški divizion v nizu vaj Preskok izvedel dve vaji. Na vaji Adrian Pool so že septembra sodelovali

Posadka ladje Ankaran je pospremila plovilo do pristanišča.

z enoto protiminskih potapljačev v Črni gori. Tam so se urili v taktiki, tehnikah in postopkih preiskav ter uničenju podvodnih eksplozivnih naprav. Oktobra pa so v divizionu izvedli pomorsko vojaško vajo Ladja 22, na kateri so skozi različne vadbene scenarije zagotavljali varne plovne poti do koprškega pristanišča, izvedli streljanja na cilje na morju ter identificirali in nevtralizirali neeksplozivna ubojna sredstva ter improvizirane eksplozivne naprave na območju koprškega pristanišča. Izvajali so tudi reakcije na hibridne grožnje in se urili za druge naloge. Na vaji Ladja 22 so poleg 430. mornariškega diviziona sodelovali še 15. polk vojaškega letalstva, specializirana enota vojaške policije, policijski specialna in letalska enota, Policijska uprava Koper, Uprava za pomorstvo in promet ter Luka Koper ob izvedbeni podpori koprške in ankaranske občine. Kapitan bojne ladje Tomažič je poudaril, da je vaja omogočila dvig pripravljenosti in izboljšanje povezljivosti z drugimi rodovi Slovenske vojske. Bila je tudi priložnost za skupno usposabljanje s policisti ter drugimi službami, ki delujejo v pomorstvu v Republiki Sloveniji, da se ustrezneje pripravijo na skupno spoprijemanje z morebitnimi grožnjami. Vaja je bila namenjena tudi zagotavljanju pogojev za delovanje koprškega pristanišča, ki z razvojem dogodkov postaja vse pomembnejša vstopna točka za delovanje pomorskega prometa ter za premike blaga in storitev, ki so nujni za delovanje vseh sistemov in gospodarstva v Sloveniji ter tudi širše. Prav tako koprsko pristanišče predstavlja pomembno vhodno mesto za zaveznike, ki čez Slovenijo kot zavezniške države zagotavljajo nemoten in varen premik svojih vojaških sil ter opreme, zlasti v podporo zagotavljanju miru in varnosti v vzhodni Evropi.

ODSTRANJEVALI EKSPLOZIVNE NAPRAVE, STRELJALI NA CILJE NA MORJU IN SE URILI V PRESTREZANJU

Vaja Ladja 22 je bila glede na scenarij razdeljena na več delov. Prvi dan vaje je bil namenjen sprejetju vadbene ukaza, pripravi na izvedbo nalogo ter konsolidaciji enot. Drugi dan so vadbene aktivnosti preigrali v koprskem pristanišču, kjer so odkrivali neznano eksplozivno napravo. Vojaško enoto Slovenske vojske je o najdbi obvestila varnostna služba Luke Koper, ki je takoj zavarovala širše območje. Nato je bil čez pomorski operativni center

aktiviran Vod za uničevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev, ki je po identifikaciji neznane naprave potrdil, da gre za improvizirano eksplozivno napravo, namenjeno poškodovanju pristaniške infrastrukture. Pripadniki skupine vojaških pirotehnikov so nevarno sredstvo uspešno nevtralizirali z robotom z vodnim topom, s čimer so onеспособili vžigalni sistem te naprave. Posadka hitre patruljne ladje Ankaran je isti dan zaplula v mednarodne vode, nato pa so na poligonu za streljanje na morju streljali z vso ladijsko oborožitvijo. Na ladjo so se vkrcali tudi pripadniki specializirane enote vojaške policije, ki so prvič streljali z ostrostrelno puško na morju s krova ladje Ankaran. 15. polk vojaškega letalstva pa je prvič streljal na cilje na morju z letali Pilatus PC-9M ob usmerjanju letalske podpore s krova ladje. Tretji dan vaje so se urili v pregledu in prestrežanju sumljivega plovila na morju, pri čemer je s helikopterjem sodelovala policijska letalska enota z vkrcano skupino pripadnikov policijske specialne enote. Z vojaškega helikopterja 15. polka vojaškega letalstva pa so se na krov sumljivega plovila izkrcali pripadniki specializirane enote vojaške policije. Skupini vojaških in policijskih specialcev sta pripravili varne pogoje za poznejši prihod skupine

Vojaški pirotehniki so prikazali postopke nevtralizacije nevarne naprave na pomolu koprškega pristanišča.

za pregled iz posadke večnamenske ladje Triglav, ki se je izkrcala z ladje Ankaran in se s čolnom pripeljala do plovila, se nanj vkrcala ter pregledala plovilo in posadko. Četrty dan vaje so se aktivnosti na morju po zahtevnosti stopnjevale, saj sta mešani vojaško-policijski skupini izvedli pregled na ladji, katere posadka ni želela sodelovati pri pregledu in se ni odzivala na klice. Kot so ugotovili, je bila na ladji oborožena diverzantska teroristična skupina, ki so jo nevtralizirali.

PREDSTAVITEV VAJE IN SODELUJOČIH ENOT NA POTNIŠKEM TERMINALU V KOPRU

Predzadnji dan vaje se je končal s predstavitev vadbene aktivnosti in sodelujočih enot na potniškem terminalu Luke Koper. Obiskovalci so si na predstavitvi vaje lahko ogledali hitro patruljno ladjo Ankaran in se pogovorili s člani posadke. Skupina iz Voda za uničevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev je pripravila praktični prikaz uničenja improvizirane eksplozivne naprave na pomolu, združena skupina za pregled iz sestave posadke večnamenske ladje Triglav in policijske specialne enote pa je prikazala postopke vkrcanja in pregled sumljivega civilnega plovila. Obiskovalci so si lahko ogledali tudi del potapljaške opreme iz odreda za specialno podvodno delovanje in del tehnike pehotnih enot, za kar so poskrbeli pripadniki 10. pehotnega polka. Udeleženci so ob koncu vaje soglašali, da so bili doseženi vsi glavni vadbene cilji, to so urjenje poveljstva v načrtovanju, nadzor nad akvatorijem, pomorska zaščita pristanišč, razpoznavna pomorska slika in usmerjanje pomorskega prometa. Vodja vaje Ladja 22 kapitan bojne ladje Tomažič je poudaril, da so ugotovili, da je krepitev povezljivosti z drugimi rodovi Slovenske vojske, Policijo ter službami s pomorskega področja v trenutnih razmerah še kako nujna.

Reševanje ponesrečencev iz poškodovanega letala

BESEDILO Borut Podgoršek
FOTO Bruno Toič

IZ NAŠIH ENOT

**Z VAJO LETALO 2022 POENOTILI
POSTOPKE GAŠENJA IN REŠEVANJA**

Na letališču Cerklje ob Krki so v okviru niza vaj **Preskok 2022** izvedli gasilsko-reševalno vajo ob letalski nesreči **Letalo 2022**. Na vaji, ki jo je organiziral **15. polk vojaškega letalstva v sodelovanju z Zdravstvenim domom Brežice**, so predstavili postopke gašenja in reševanja ter triažo, oskrbo in evakuacijo ponesrečenec v nadaljnjo zdravstveno oskrbo z reševalnimi vozili ter helikopterjem, opremljenim z medicinskim modulom. Vajo sta si ogledala tudi slovenski obrambni minister Marjan Šarec in njegova makedonska kolegica Slavjanka Petrovska.

LETALSKA NESREČA VEČJIH RAZSEŽNOSTI

Nameni vaje so bili vzdrževanje ravni usposobljenosti ter preverjanje in poenotenje postopkov gašenja in reševanja gasilskih in medicinskih ekip na domicilnem območju letališča Cerklje ob Krki. Prav tako so želeli z vajo preveriti, koliko časa ekipe potrebujejo za prihod na kraj nesreče. Vodja vaje podpolkovnik Janez Kraševac meni, da je takih vaj vedno premalo. Scenarij vaje je predvideval letalsko nesrečo večjih razsežnosti. Transportno letalo je med pristajanjem zaradi nedelovanja krmilnega

sistema in težav pri spuščanju koles zdrsnilo z vzletno-pristajalne steze ter udarilo s krilom v tla in zagorelo. Posadka je šele pri pristajanju ugotovila, da ima letalo poškodovano pristajalno podvozje. Na letalu je bilo 20 potnikov in pet članov posadke, zato se je takoj začela reševalna akcija, v kateri so sodelovali letališke službe letališča Cerklje ob Krki, Vojaška zdravstvena enota, vojaški policisti, Poklicna gasilska enota Krško, Prostovoljno gasilsko društvo Cerklje ob Krki ter službe nujne medicinske pomoči iz Brežic, Krškega in Sevnice. Na vaji sta sodelovala tudi Regijski center za obveščanje Brežice in Strokovno izobraževalni center Brežice. Njihovi dijaki zdravstvene nege so igrali ponesrečence.

NA VAJI SODELOVALO 120 UDELEŽENCEV

Na prizorišče nesreče so najprej prišle ekipe pripadnikov reševalno-gasilskega oddelka letalske baze v Cerkljah ob Krki, njihovi kolegi iz krške poklicne gasilske brigade in pripadniki Vojaške zdravstvene enote. Na civilno medicinsko reševalno osebje je bilo treba nekoliko počakati. Vodja medicinskega dela vaje diplomirana medicinska sestra Jožica Iljaž je povedala, da so se odločili za izvedbo vaje v realističnih pogojih, in dodala: »Ekipa so bile aktivirane čez regijski center za obveščanje. Na začetku se je zato zdelo, da se na ekipe čaka nekoliko dlje, saj smo upoštevali čase izvozov.« Civilne ekipe medicinske pomoči so prišle iz Krškega, Brežic in Sevnice ter takoj začele pomagati. Jožica Iljaž je pojasnila, da so si s Slovensko

Gasilci so dajali prvo pomoč ponesrečenim potnikom.

Letališki gasilci so z vodnimi topovi pogasili požar na letalu.

vojsko želeli sodelovati, saj so tako preverili usposobljenost in poglobili svoje znanje. Pri organizaciji vaje in na vaji je sicer sodelovalo 33 oseb z medicinskega področja. Poleg njih je sodelovalo še 35 pripadnikov reševalno-gasilskega oddelka letalske baze v Cerkljah ob Krki, 16 pripadnikov prostovoljnih gasilskih društev in krške poklicne gasilske brigade, deset vojaških zdravstvenih delavcev, štirje vojaški policisti in šest krških civilnih policistov ter pripadniki drugih služb in dijaki. Na vaji je aktivno sodelovalo približno 120 ljudi.

POMEN SODELOVANJA RAZLIČNIH SLUŽB

Vajo sta si ogledala tudi minister za obrambo Marjan Šarec in obrambna ministrica Severne Makedonije Slavjanka Petrovska, ki je z velikim zanimanjem spremljala dogajanje, saj tudi Makedonci razmišljajo, da bi vzpostavili podoben sistem reševanja, kot ga imamo v Sloveniji. Minister Šarec je ob tem poudaril pomen sodelovanja vojske, policije, reševalcev in gasilcev. »Včasih je težava, da te službe niso dovolj povezane. Včasih se govori mi, vi, oni. Treba se ja začeti zavedati, da smo vsi mi. Vsi smo ista ekipa. Sekunde odločajo med življenjem in smrtjo,« je še dodal minister Šarec. Vajo Letalo 2022, na kateri so sodelovali z reševalnimi in medicinskimi ekipami z domicilnega območja Cerklj ob Krki, so tokrat izvedli prvič, zagotovo pa ne zadnjič.

Z VAJO FALCO ZDRUŽILI ZMOGLJIVOSTI ZA JRKBO

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Od 17. do 21. oktobra je Slovenska vojska v okviru niza vaj Preskok 2022 v okolici Gotenice in Škrilja pri Kočevski Reki izvedla vajo Falco XI, katere nosilec je bila Logistična brigada. Na vaji so sodelovali pripadniki Enot laboratorijev JRKBO, Četa JRKBO 1. brigade, Voda za uničevanje neeksploziranih ubojnih sredstev ter poveljstva Vojaške zdravstvene enote. Aktivnosti na vaji smo si ogledali 19. oktobra, ko so sodelujoči v vojaški bazi Škrilj iz objekta odstranjevali nevarna eksplozivna telesa, jemali vzorce v podzemnem rovu ter po končani nalogi opravljali dekontaminacijo ljudi, vozil, opreme in zemljišča.

Namen letošnje vaje Falco, ki jo je Slovenska vojska izvedla že enajstič, je bil združiti zmogljivosti za JRKBO kot celote za opravljanje nalog biološke, radiološke in kemijske detekcije, vzorčenja, identifikacije, dekontaminacije, izvidovanja ter odstranjevanja neeksploziranih sredstev skladno s pravili in taktičnimi načeli bojne uporabe enot. Z vajo so zagotovili podporo oblikovanju, vzpostavitvi in vzdrževanju JRKB-zmogljivosti v Slovenski vojski, izvedli taktična usposabljanja vseh elementov enot za JRKBO ter opravili integracijska usposabljanja elementov enot za JRKBO. Vadbene aktivnosti so vključevale izvidovanje, detekcijo, vzorčenje, identifikacijo, nevtralizacijo neeksplozirane ubojnega sredstva ter analizo bioloških, radioloških in kemičnih agensov. Sodelujoče enote so urile postopke pred incidentom z JRKB-sredstvi, med njim in po njem, JRKB-opozarjanje in poročanje, dekontaminacijo, zaščito sil, vzpostavitev in vzdrževanje komunikacijsko-informacijskih povezav, poveljevanje in kontrolo ter vodenje aktivnosti ob incidentih z JRKB-sredstvi. Vadili so

Vzorčevalca sta odvzela vzorce v bunkerju, v katerem naj bi bil skrit biološki laboratorij.

Posadka vozila Kobra je vzorčila kontaminirano območje ob železniški progi.

še izvidovanje ter odstranjevanje neeksploziranih ubojnih sredstev, improviziranih eksplozivnih sredstev in improviziranih razpršilnih naprav, ki vsebujejo RKB-agense. Na vaji so večinoma sodelovale enote iz Logistične brigade Slovenske vojske, ki je bila s podrejeno Vojaško zdravstveno enoto nosilna enota za načrtovanje, pripravo in izvedbo aktivnosti na vaji Falco XI. Enota laboratorijev JRKBO je za izvedbo vaje zagotovila skupino za vzorčenje in identifikacijo RKB-agensov z oddelkom za dekontaminacijo ter mobilni biološki, kemijski in radiološki laboratorij. Četa JRKBO 1. brigade je prispevala zmogljivosti izvidniškega oddelka za JRKBO ter voda za dekontaminacijo ljudi in vozil. Vojaška zdravstvena enota in poveljstvo Enot laboratorijev JRKBO sta zagotovila zmogljivosti za delovanje taktičnega operativnega centra. Pripravo incidentov vaje in vadbenega okolja sta prevzela podčastnik za operativne zadeve v sektorju S-3 v poveljstvu Vojaške zdravstvene enote in pripadnica mobilnega biološkega laboratorija. 430. mornariški divizion pa je prispeval zmogljivosti oddelka

za odstranjevanje neeksploziranih ubojnih sredstev iz sestave Voda za uničevanje neeksploziranih ubojnih sredstev.

SCENARIJE PRILAGODILI POTREBAM SODELUJOČIH ENOT

Enota laboratorijev JRKBO je med vajo poskrbela za biološko, kemično in radiološko detekcijo, vzorčenje, dekontaminacijo vzorčevalcev in identifikacijo. Četa JRKBO 1. brigade je izvajala izvidovanje z lahкими izvidniškimi vozili Kobra ter je poskrbela za dekontaminacijo vozil, opreme, ljudi in infrastrukture.

Vojaška zdravstvena enota je zagotavljala podporo pri pripravi, vodenju in izvedbi vaje. Vod za uničevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev pa je opravil izvidovanje ter odstranjevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev in improviziranih eksplozivnih sredstev ter improviziranih razpršilnih naprav. Poveljnik Voda za uničevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev stotnik Daniel Pejović je pojasnil, da je smisel vaje združevanje vseh JRKB-zmogljivosti v Slovenski vojski. Pripadniki voda so usposobljeni tudi za nevtralizacijo neeksplozivnih ubojnih sredstev in improviziranih eksplozivnih naprav, ki vsebujejo RKB-agense. Vod za uničevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev je v preteklosti že sodeloval z enotami za JRKBO, želijo pa si, da bi skupne vaje postale stalnica pri njihovem delu. Vaja po njegovi oceni predstavlja priložnost za skupno sodelovanje, večjo interoperabilnost,

➤ **Vojaški pirotehnik je opravil pregled objekta po eksploziji.**

➤ **Po opravljeni nalogi so vozila na postaji dekontaminirali.**

spoznavanje taktičnih in tehničnih postopkov ter za izmenjavo znanja o delovanju specialistične opreme. Višji štabni vodnik Robert Vilfan je povedal, da so že med načrtovanjem sodelujoče enote določile svoje cilje, zato so njihovim potrebam prilagodili incidente vaje. Ti so bili zelo realistični, saj so bili za ustvarjanje realnejših razmer na vaji pri analizi vzorcev v laboratoriju uporabljeni biološki agensi. Vsi vadbeni scenariji pa so vključevali trenutna varnostna tveganja ter so sledili trem ciljem niza vaj Preskok 2022, to so krepitev odvrtačne držbe, povečanje odpornosti in izboljšanje odzivnosti.

V GOTENICO PRIPELJAL KONTAMINIRAN VLAK Z BEGUNC

Vaja Falco XI se je začela s pripravo in vzpostavitev razmer za vajo, kar je vključevalo premik udeležencev z matičnih lokacij na mesto vaje in vzpostavitev razmer

za namestitve. V nadaljevanju sta sledila postroj in poročanje. V Gotenici sta bila vzpostavljena poveljniško mesto in združena zmogljivost Slovenske vojske za delovanje v JRKBO. Vodstvo vaje je udeležencem nato predstavilo začetne bojne razmere. Drugi dan se je začel izvedbeni del vadbenih aktivnosti na terenu. Težiščne aktivnosti prvega terenskega dneva so potekale v goteniškem policijskem vadbenem centru po namišljenem scenariju. Ta je predvideval, da je iz sosednje države k nam pripeljala vlakovna kompozicija z begunci, ki je bila na poti kontaminirana. Ustavila se je na prvi varni železniški »postaji« v Gotenici, kjer so postavili dekontaminacijsko postajo za potnike in za ljudi, ki so potnike pospremili z vlaka. Pri pregledu notranjosti so v enem vagonu odkrili osebo, ki je imela na sebi nevarno eksplozivno telo. V posredovanje se je zato vključil oddelek za odstranjevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev iz sestave Voda za uničevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev, ki je odstranil nevarno napravo. Skupina vzorčevalcev je nato lahko varno odvzela vzorce v notranjosti vlaka ter jih posredovala v nadaljnjo analizo v biološki laboratorij, nato pa še v potrditev v referenčni laboratorij.

INCIDENT V NAMESTITVENEM CENTRU ZA BEGUNCE NA ŠKRILJU

Drugi izvedbeni dan vaje so se aktivnosti preselile na območje vojaške baze na Škrilju. Namišljeni scenarij je na prvi delovni točki predvideval, da je v zidanem objektu, v katerem so bivali begunci, ob vklopu klimatske naprave sredi noči ta nenadoma eksplodirala. Na notranji enoti klimatske naprave se

je videlo, da jo je nekdo spremenil. Na nevarnost kontaminacije so že prej opozarjali stanovalci namestitvenega centra za begunce, ki so imeli glavobole in simptome, podobne gripi. Policija je zato odredila evakuacijo stanovalcev, dekontaminacijo in hospitalizacijo. Vzdrževalec na objektu je pri pregledu opazil, da je na klimatsko napravo montirana nekakšna improvizirana naprava, vendar se proizvajalec na klice vzdrževalca ni odzival, da bi preveril, čemu je namenjena. Na mesto nezgode je bil zato napoten oddelek iz Voda za uničevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev, ki je moral najprej odstraniti nevarno klimatsko napravo in poskrbeti za varno delo vzorčevalcev, ki so vzorec nato odnesli v nadaljnjo analizo v biološki laboratorij. Na drugi delovni točki na Škrilju je bil pri izvidovanju območja nesreče v okolici objekta odkrit podzemni bunker, v katerem so bili vidni znaki njegove uporabe. Ker je obstajal sum, da naj bi bil v njem skrit priročen biološki laboratorij, so v notranjost objekta vstopili vzorčevalci v težjih zaščitnih oblekah in odvzeli vzorce za nadaljnjo analizo v laboratoriju. Zahtevnost posredovanja je bila še toliko večja, saj v podzemnem rovu ni bilo električne razsvetljave, v objektu pa ni bilo kisika. Na tretji delovni točki v vojaški bazi Škrilj pa je namišljeni scenarij predvidel, da je po železniških tirih pripeljala vlakovna kompozicija s kemikalijami in povzročila onesnaženje v bližini objekta, v katerem so živeli begunci. RKB-izvidniki so z lahкими kolesnimi vozili Kobra odvzeli vzorce na kontaminiranem območju ob železniških tirih ter ga označili in zavarovali, vzorce pa so posredovali v mobilni kemijski laboratorij. Po dekontaminaciji železniške infrastrukture so pripadniki voda za dekontaminacijo v bližini postavili postajo za dekontaminacijo vozil, ki so sodelovala pri izvedbi te naloge. Skozi njo so nato zapeljali dve vozili Hummer in dve lahki izvidniški vozili Kobra. Predzadnji dan vaje so se sodelujoči na vaji premaknili na sklepno slovesnost za vajo Preskok 2022 na Poček, po končanih aktivnostih pa so se vrnili na lokacijo usposabljanja. Vaja Falco XI se je zadnji dan končala s postrojem sodelujočih enot, delno analizo aktivnosti, podiranjem poveljniškega mesta in tabornega prostora ter pripravi na premik enot na matične lokacije.

GENERALŠTABNO ŠOLANJE KONČALA DEVETA GENERACIJA

BESEDILO Marko Pišlar, FOTO STA

V mariborski kadetnici je v petek, 30. septembra, potekala slovesnost ob koncu šolanja kandidatov devete generacije generalštabnega vojaškega izobraževanja in usposabljanja častnikov Slovenske vojske. Na slovesnosti so jim vročili diplome za uspešno opravljeno šolanje in podelili potrdila za opravljeno primerljivo vojaško šolanje v tujini.

Zbrane v avditoriju generala Rudolfa Maistra je na začetku slovesnosti pozdravil gostitelj, poveljnik Centra vojaških šol brigadir Peter Zakrajšek, ki je povedal, da je kariera častnika zahtevna. Dodal je, da so za to generacijo slušateljev, tako kot za prejšnje, organizirali šolanje na visokošolski ravni tretje stopnje, s čimer poskušajo dosegati standarde in merila javnega izobraževalnega sistema. Brigadir Zakrajšek je pojasnil, da si v Centru vojaških šol prizadevajo, da bi ta ustanova v javnem izobraževalnem sistemu pokrila predmetno področje vojaštva in obrambe, za katerega še ni registrirane oziroma akreditirane visokošolske ustanove v tej državi. Razložil je, da 37. člen Zakona o obrambi pri nalogah Slovenske vojske na prvo mesto postavlja izobraževanje in usposabljanje za oboroženi boj in druge oblike vojaške obrambe.

Predsednik Republike Slovenije in vrhovni poveljnik obrambnih sil Borut Pahor je kot slavnostni govornik na prireditvi v uvodu čestital diplomantom za dosežene rezultate. »Pridobili ste veliko znanja, vendar se med svojo kariero nikoli ne boste nehali učiti in usposablјati,« je povedal ter dodal, da bodo lahko sedanje in bodoče znanje uspešno uporabili pri vodenju enot in poveljstev ter opravljanju drugih visokih dolžnosti v Slovenski vojski in zavezništvu. »Trenutne politične, gospodarske in varnostne razmere v svetu in naši bližini so skrb vzbujajoče. Po desetletjih miru v Evropi poteka na ozemlju Ukrajine srdita vojna. Konflikt se ne zastruje in se ne umirja. Nobenega zagotovila ni, da se bodo razmere v kratkem umirile, lahko se celo poslabšajo,« je prepričan vrhovni poveljnik. Po njegovih besedah ne gre samo

za konflikt na ozemlju Ukrajine, temveč za vojno, ki zadeva Evropo in ves svet s svojimi gospodarskimi, socialnimi ter drugimi posledicami. Predsednik Pahor je pojasnil, da smo za svojo varnost večino odgovorni sami s svojim nacionalno-varnostnim sistemom. »Da deluje, je bilo že večkrat nedvomno dokazano, zato ga moramo ves čas izboljševati, skrbeti za njegovo učinkovitost ter odzivnost na sleherno grožnjo in tveganje,« je še razložil in dopolnil, da Slovenija ni neposredno vojaško ogrožena zaradi vojne v Ukrajini, so se pa vojaške in obrambne razmere poslabšale, zato moramo temu prilagoditi svoje ravnanje, ob aktivni zunanji politiki, politiki miru in ob stalnih prizadevanjih za mir in stabilnost na dvostranski ali večstranski ravni, zlasti v okviru Organizacije združenih narodov. Po predsednikovih besedah je Slovenska vojska eden izmed tistih sistemov, ki nam zagotavlja visoko stopnjo varnosti in jo tudi vzdržuje. Prepričan je, da moramo kot članica zveze Nato odgovorno prevzeti svoj delež obveznosti in se ne smemo odpovedati naložbam v vojaško opremo ter upati, da bodo te obveznosti namesto Slovenije izpolnjevali zavezniki. »To niti ni pošteno niti ni del pogodbe, ki smo jo sprejeli, ko smo vstopili v Nato. Slovenija mora biti verodostojna partnerica v tej zvezi,« je dodal predsednik ter odstop od pogodbe za nakup osemkolesnikov Boxer ocenil kot varnostno, politično in finančno tvegano odločitev.

Na Poveljniško-štabni šoli Slovenske vojske je generalštabno šolanje kot najvišjo obliko vojaškega strokovnega izobraževanja in usposabljanja v Sloveniji do zdaj uspešno končalo 152 slušateljev, izmed teh šest slušateljic. V tujini primerljivo vojaško strokovno usposabljanje pa je opravilo 28 slušateljev, izmed teh ena slušateljica. V deveti generaciji so generalštabno šolanje v Slovenski vojski uspešno končali podpolkovniki Uroš Brenčič, Gregor Hafner, Valter Ilenič, Jure Krejač, Tomaž Oblak, Anton Plazar, Robert Simonič, Stanislav Šantelj, Bensad Šiniković, Aleš Umek in Uroš Žibert ter polkovnik Vilijem Kobal in kapitan fregate Andrej Pečar. Primerljiva vojaška šolanja v ZDA, Veliki Britaniji in Republiki Hrvaški pa so uspešno končali podpolkovniki Lojze Pavič, Ernest Pleh, Miha Rijavec in Vojko Sotlar ter polkovnik Gregor Vodeb.

OBJAVE MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ŠT. 361
OKTOBER 2022

6263.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ZAHVALNO LISTINO
S SPOMINSKIM KOVANCEM

prejmejo:
Pavel BIZJAK, 1964
Lucija LIKOVIČ, 1962
Sašo MILAVEC, 1964
Boštjan MOČNIK, 1963
Primož RUPNIK, 1964
Alenka SFILIGOJ, 1955
Klaudio VERBANAC, 1965
Damjana VITEŽNIK, 1964

Številka: 094-2/2022-29
Datum: 2. 9. 2022

Marjan ŠAREC
MINISTER

6264.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

I. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE I. STOPNJE

prejmeta:
generalmajor FERENC KAJÁRI,
1967, Madžarska
brigadni general LUCA PIPERNI,
1972, Italija

II. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE II. STOPNJE

prejme:
podpolkovnik DANIEL BOOS,
1974, Švica

III. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE III. STOPNJE

prejme:
nadporočnik DOMINIK BRUNNER,
1970, Švica

IV. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE IV. STOPNJE

prejmeta:
štabni vodnik DIMITRI DAL POS,
1969, Italija
višji štabni praporščak TAMÁS
ZSIROS, 1975, Madžarska

Številka: 094-2/2022-30
Datum: 2. 9. 2022

Marjan ŠAREC
MINISTER

6265.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ZAHVALNO LISTINO
S SPOMINSKIM KOVANCEM

prejmejo:
Silvica BALANTIČ, 1960
Branko BENČEVIČ, 1964

Matjaž BREZNIKAR, 1962
Jožef CIGLAR, 1969
Miroslav DOLINŠEK, 1966
Martin GRUBAR, 1964
Benjamin HROVATIČ, 1962
Miran MEZGEC, 1964
Lojze SEVŠEK, 1961
Alma ŠTRUMBERGER, 1961
Jože VIDRIH, 1964

Številka: 094-2/2022-31
Datum: 8. 9. 2022

Marjan ŠAREC
MINISTER

6266.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

I. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE II. STOPNJE

prejmeta:
major FRANCESCO NOCITI,
1978, Italija
podpolkovnik DANIELE SIMEONI,
1973, Italija

II. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE III. STOPNJE

prejme:
stotnik PIERLUIGI BACHINI,
1982, Italija

III. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE IV. STOPNJE

prejmejo:
praporščak SAMUELE BARRA,
1989, Italija
praporščak DANIELE DI CAPRIO,
1973, Italija
praporščak EMILIANO PAUSELLI,
1974, Italija
praporščak RICCARDO TOMESANI,
1984, Italija

Številka: 094-2/2022-32

Datum: 22. 9. 2022

Marjan ŠAREC
MINISTER

6267.

Na podlagi 54. člena Zakona o ob-
rambi (Uradni list RS, št. 103/04 –
uradno prečiščeno besedilo, 95/15
in 139/20) ter prvega odstavka 80.
člena Pravilnika o priznanjih Ministr-
stva za obrambo (Uradni list RS, št.
41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15,
72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ZAHVALNO LISTINO
S SPOMINSKIM KOVANCEM

prejmejo:
Robert BELOVIČ, 1964
Martina BUČEK, 1965
Janez ČERIN, 1961
Aleš HOČEVAR, 1979
Franc MOŽEK, 1959
Marija MOŽEK, 1963
Dušan PETROVIČ, 1966
Vladimir ŠAPONJA, 1961
Goran ŠTEFANEC, 1966
Damir ŠTEMBERGER, 1964
Bojan ŠTURM, 1964
Boris URŠIČ, 1960
Dušan VRH, 1962

Številka: 094-2/2022-33
Datum: 22. 9. 2022

Marjan ŠAREC
MINISTER

6268.

Na podlagi 54. člena Zakona o ob-
rambi (Uradni list RS, št. 103/04 –
uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in
139/20) ter prvega odstavka 80. čle-
na Pravilnika o priznanjih Ministrstva
za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07,
4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in
32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

MEDALJO ZA MEDNARODNO

SODELOVANJE III. STOPNJE

prejme:
podpolkovnik GEORG PILZ,
1977, Avstrija

Številka: 094-2/2022-34
Datum: 22. 9. 2022

Marjan ŠAREC
MINISTER

6269.

Na podlagi 63.a člena Zakona o ob-
rambi (Uradni list RS, št. 103/04 –
uradno prečiščeno besedilo, 138/04
– skl. US, 53/2005 – skl. US, 96/12
– ZPIZ-2, 95/15) in drugega odstav-
ka 3. člena Uredbe o vojaških usluž-
bencih (Uradni list RS, št. 54/2003,
119/07 in 88/15) izdajam

UKAZ
O POTRREDITVI RAZREDA NIŽJIM
VOJAŠKIM USLUŽBENCEM

I. POTRDATEV V. RAZREDA:
Miha BEGUŠ, 1993
Simona BIŠKUP, 1981
Izidor ŠTEMBERGER, 1967

II. POTRDATEV I. RAZREDA:
David VIVOD, 1976
Simon VORŠIČ, 1979

Številka: 811-1/2022-12
Datum: 23. 6. 2022

Generalmajor
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

6270.

Na podlagi 54. člena Zakona o ob-
rambi (Uradni list RS, št. 103/04 –
uradno prečiščeno besedilo), dru-
gega odstavka 80. člena Pravilnika
o priznanjih Ministrstva za obrambo
(Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11,
105/13, 37/15,72/18 in 32/21) in Ukaza
o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/
2013-260 z dne 17. 1. 2014 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

MEDALJO V SLUŽBI MSSVT

prejmejo:
Peter ADAMIČ, 1972
Vesna ADAMIČ, 1975
Boris BOLFEK, 1971
Andrej BRATOŽ, 1966
Vojko ČUČEK, 1972
Peter GOLEŽ, 1966
Aleksander GROŠE, 1973
Božo HENIGMAN, 1973
Dušan JAGER, 1971
Sebastjan KAVCL, 1981
Roman KERVINA, 1969
Gregor KOBAL, 1971
Gorazd LEVSTEK, 1979
Aleš LUZNAR, 1969
Gregor MAJCEN, 1975
Ines MARINŠEK, 1979
Klemen MEDJA, 1967
Robert MLAKAR, 1968
Aleš OGRINC, 1968
Igor PAJK, 1968
Robert PETEK, 1962
Nenad PETROVIČ, 1972
Žiga PRETNAR, 1982
Iztok RACMAN, 1976
Boris REZO, 1963
Brigita RODOŠEK, 1965
Kristjan RUSTJA, 1978
Vladimir ŠAPONJA, 1961
Ljubo ŠTAMPAR, 1967
Suzana TKAVC, 1965
Janez URBANC, 1972
Tomaž VISINSKI, 1970
Borut VOGLAR, 1972
Milan ŽURMAN, 1964

Številka: 094-4/2022-35
Datum: 29. 6. 2022

Generalmajor
Roman URBANČ
NAMESTNIK NAČELNIKA GŠSV

6271.

Na podlagi 54. člena Zakona o obram-
bi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno
prečiščeno besedilo), drugega odstav-
ka 80. člena Pravilnika o priznanjih Mi-
nistrstva za obrambo (Uradni list RS,
št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15,
72/18 in 32/21) in Ukaza o priznanjih
načelnika GŠSV št. 094- 5/2013-260 z
dne 17. 1. 2014 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

ZLATO PLAKETO SLOVENSKE
VOJSKE

prejme:
Mihec ŠKERBINC, 1965

Številka: 094-4/2022-38
Datum: 31. 7. 2022

Generalmajor
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

6272.

Na podlagi 54. člena Zakona o ob-
rambi (Uradni list RS, št. 103/04 –
uradno prečiščeno besedilo), dru-
gega odstavka 80. člena Pravilnika
o priznanjih Ministrstva za obrambo
(Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11,
105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza CZU
št. 094-5/2013-163 z dne 5. 11. 2013
z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ CENTRA
ZA ZDRUŽENO USPOSABLJANJE SV

I. BRONASTO MEDALJO CZU
prejmejo:
Marko FLORJANČIČ, 1989
Simon GODINA, 1972
Aljoša PAHOR, 1972
Matjaž SEDMAK, 1970
Marjan ŽAGAR, 1967

II. POHVALO POVELJNIKA CZU
prejmejo:
Uroš DOLENC, 1979
Dejan DROBNIČ, 1979
Robert JENKO, 1969
Roman KIRN, 1974
Margareta KNAFELC, 1973
Matjaž LORENČIČ, 1976
Tadej RAJH, 1982
Sandi ŠTEMBERGER, 1994

Številka: 094-4/2022-6
Datum: 17. 2. 2022

Polkovnik
Boško HAUPT
POVELJNIK CENTRA

6273.

Na podlagi 54. člena Zakona o ob-
rambi (Uradni list RS, št. 103/04
– uradno prečiščeno besedilo),

drugega odstavka 80. člena Pra-
vilnika o priznanjih Ministrstva za
obrambo (Uradni list RS, št. 41/07,
4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18
in 32/21) in Ukaza 151. HEESK št.
094-5/2013-169 z dne 9. 11. 2013 z
dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
151. HELIKOPTERSKE
ESKADRILJE SV

I. SREBRNO MEDALJO
151. HEESK
prejme:
Čopi PURKART, 1981

II. BRONASTO MEDALJO
151. HEESK
prejmejo:
Rok JAZBEC, 1988
Dejan STROHMAYER, 1978
Miha TRILER, 1985

III. POHVALO POVELJNIKA
151. HEESK
prejme:
Tomi MLAKAR, 1990

Številka: 094-4/2022-18
Datum: 16. 5. 2022

Major
Miha VENCELJ
POVELJNIK ESKADRILJE

6274.

Na podlagi četrtega odstavka 62.
člena Zakona o obrambi (Uradni
list RS, št. 103/04 – uradno prečiš-
čeno besedilo) ter 2., 3. in 4. čle-
na Uredbe o činih in poviševanju v
Slovenski vojski (Uradni list RS, št.
99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15
in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKA
POGODBENE REZERVNE SESTAVE
132. GORSKEGA POLKA

v čin poddesetnika:
Sandi WEISSEISEN, 1978

Številka: 811-3/2022-18
Datum: 18. 5. 2022

Podpolkovnik
Tomaž ŽBOGAR
POVELJNIK 132. GORP

6275.

Na podlagi četrtega odstavka 62.
člena Zakona o obrambi (Uradni list
RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno
besedilo) ter 2., 3. in 4. člena Ured-
be o činih in poviševanju v Slovenski
vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05,
34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV
132. GORSKEGA POLKA

I. V ČIN DESETNIKA:
Martin PLAHANC,1994

II. V ČIN PODDESETNIKA:
Alem UKIČ, 1994

Številka: 811-3/2022-19
Datum: 18. 5. 2022

Podpolkovnik
Tomaž ŽBOGAR
POVELJNIK 132. GORP

6276.

Na podlagi 54. člena Zakona o ob-
rambi (Uradni list RS, št. 103/04 –
uradno prečiščeno besedilo), dru-
gega odstavka 80. člena Pravilnika
o priznanjih Ministrstva za obram-
bo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11,
86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21)
in Ukaza EKIS št. 094-3/2014-83 z
dne 10. 4. 2014 z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ ENOTE
ZA KOMUNIKACIJSKE IN
INFORMACIJSKE SISTEME

I. BRONASTO MEDALJO EKIS
prejmejo:
Gregor FRAS, 1970
Damir HORVAT, 1977
Jure MACERL, 1982
Mojca RAPOTEC, 1979
Robert ROSA, 1985
Matevž SCHAUBACH, 1979
Aleš SKALE, 1979
Gašper ŠELIGO, 1984
Milan ŠPACAPAN, 1965

II. BRONASTO PLAKETO EKIS

prejmejo:
Zdravko LIKOVIČ, 1963
MIL SISTEMIKA
Mihael TARMAN, 1963

III. POHVALO POVELJNIKA EKIS

prejmejo:
Zlatko BAN, 1982
Zvonko - Anton BERGLEZ, 1972
Sebastjan CILENŠEK, 1976
Marijo KASAPOVIČ, 1985
Peter MLINAR ROZINGER, 1982
Denis STONIČ, 1972

Številka: 094-4/2022-26
Datum: 31. 5. 2022

Podpolkovnik
Anton PAKAR
POVELJNIK EKIS

6277.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21), Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260 z dne 17. 1. 2014 in Ukaza o priznanjih Poveljstva sil Slovenske vojske št. 094-4/2018-29 z dne 31. 7. 2018 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
POVELJSTVA SIL SV

I. SREBRNO MEDALJO PS
prejmeta:
Janez GAUBE, 1968
Aleš ŠTIMEC, 1969

II. BRONASTO MEDALJO PS
prejmeta:
Almir MUJČINOVIČ, 1980
Peter STARC, 1971

III. POHVALO POVELJNIKA PS
prejmejo:
Miha MAYER, 1978
Rudolf ROT, 1966
Sergej SAVOV, 1974
Peter SOJER, 1981

Številka: 094-4/2022-28
Datum: 1. 6. 2022

Generalmajor
Mihec ŠKERBINC
POVELJNIK SIL SV

6278.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) in Ukaza ESD št. 094-5/2013-256 z dne 13. 1. 2014 z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ ENOTE
ZA SPECIALNO DELOVANJE SV

I. SREBRNO MEDALJO ESD
prejmeta:
Albin CENTA, 1968
Andrej JARNI, 1964

II. BRONASTO MEDALJO ESD
prejmejo:
Boštjan BRECELJ, 1969
Dušan GARTNER, 1983
Miha MEŽNER, 1982

III. POHVALO POVELJNIKA ESD
prejmejo:
Matej BAJC, 1980
Aleš BERSTOVŠEK, 1983
Blaž GRADIŠAR, 1992
Anže KLADNIK, 1991
Anže KOŠMRLJ, 1986
Andrej MARINČIČ, 1994
Amadej PETELINŠEK, 1992
Alen SOLDI, 1982

IV. ZAHVALO POVELJNIKA ESD
prejme:
Borut BRVAR, 1974

Številka: 094-4/2022-29
Datum: 2. 6. 2022

Podpolkovnik
Matija JAZBEC
POVELJNIK ESD

6279.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV
RODOVSKEGA BATALJONA
I. BRIGADE

I. v čin nadesetnika:
Uroš KRALJ, 1986

II. v čin desetnika:
Boštjan GERM, 1988
Mitja KREGAR, 1986
Jasmina KUNEJ, 1986
Denis ZUPAN, 1988

III. v čin poddesetnika:
Davor MRŠIČ, 1991
Jana RIJAVEC, 1989

Številka: 811-3/2022-17
Datum: 2. 6. 2022

Podpolkovnik
Dragan MARIČ
POVELJNIK BATALJONA

MINISTRI ZA IZBOLJŠANJE ZAŠČITE KRITIČNE INFRASTRUKTURE

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Nato

Na zasedanju ministrov za obrambo držav zveze Nato 12. in 13. oktobra v Bruslju sta bila v ospredju podpora Ukrajini in odziv zavezništva na rusko agresijo. Ministri so se zavzeli za nadaljnjo vojaško podporo Ukrajini in napovedali, da bodo po sabotažah plinovodov izboljšali zaščito kritične infrastrukture. Minister za obrambo Marjan Šarec je skupaj s 14 kolegi podpisal pismo o nameri o krepitvi evropskega stebra v Natovi združeni zračni in protiraketni obrambi, z nemško obrambno ministrico pa deklaracijo o krepitvi dvostranskega sodelovanja.

Na dvodnevnem srečanju so se obrambni ministri zveze Nato dogovorili, da bodo utrdili odpornost kritične pod morske in energetske infrastrukture, tudi z vidika kibernetске varnosti, ter napovedali srečanje strokovnjakov s tega področja. Govorili so tudi o povečanju zaloga streliva in opreme, ki se zaradi pomoči Ukrajini manjšajo. Dogovorili so se, da bodo z Natovim procesom obrambnega načrtovanja zagotovili dolgoročno povpraševanje in tako industrijo spodbudili k okrepitevi proizvodnje. Ukrajino bodo še naprej podpirali z zagotavljanjem orožja in opreme ter ji poskušali dobaviti več sistemov zračne obrambe. Poleg Velike Britanije, Nemčije in Združenih držav Amerike sta pomoč pri zračni obrambi napovedali še Španija in Nizozemska. Generalni sekretar zveze Nato Jens Stoltenberg je obsodil rusko nezakonito priključitev štirih regij v Ukrajini ter jedrske grožnje, ki so po njegovih besedah nevarne in neodgovorne ter bi lahko imele hude posledice. Na celotnem zasedanju sta prvič sodelovala obrambna ministra Finske in Švedske, srečanja pa se je udeležil tudi ukrajinski obrambni minister. Zasedanje se je končalo z razpravo o Natovih operacijah in misijah, na kateri je sodeloval tudi visoki predstavnik Evropske unije za zunanje zadeve in varnostno politiko Josep Borrell. Minister za obrambo Marjan Šarec je po zasedanju poudaril, da Slovenija

Minister Šarec je poudaril zavezanost k mednarodni varnosti in podporo Ukrajini.

ostaja zavezana prispevanju k mednarodni varnosti ter stabilnosti s sodelovanjem v mednarodnih operacijah in na misijah, s posebnim poudarkom na Zahodnem Balkanu in vzhodnem krilu zavezništva. Prav tako je napovedal, da bo Slovenija Ukrajino še naprej trdno podpirala z različnimi oblikami pomoči: »Od začetka invazije je Slovenija Ukrajini zagotovila humanitarno, materialno in vojaško pomoč, preučujemo tudi možnosti aktivnega sodelovanja pri usposabljanju ukrajinskih sil v okviru predvidene vojaške podporne misije Evropske unije za Ukrajino in drugih aktivnostih v povezavi z usposabljanjem.« Ob robu zasedanja je minister Šarec skupaj s 14 kolegi podpisal pismo o nameri o krepitvi evropskega stebra v Natovi združeni zračni in protiraketni obrambi (angl. Integrated Air and Missile Defence – IAMD) čez iniciativo Zaščita evropskega neba, ki bo praktično pristopila h krepitvi Natovih zračnih in raketnih zmogljivosti v Evropi. Srečal se je tudi z obrambno ministrico Nemčije Christine Lambrecht in podpisal deklaracijo o krepitvi dvostranskega sodelovanja. »S podpisom izjave bomo nadaljevali razvoj obrambnega sodelovanja, in sicer tako dvostransko kot v različnih okvirih in pobudah. Menim, da imamo odlično priložnost ne le za izvajanje politike v praksi, temveč tudi za uresničitev naše skupne vizije glede vaj, usposabljanj, skupnega sodelovanja v operacijah in na misijah, razvoja zmogljivosti in skupnega sodelovanja pri opremljanju,« je izjavil minister Šarec.

ODLIČNO SODELOVANJE JE TREBA ŠE OKREPITI

BESEDILO Marko Pišlar

FOTO Bruno Toič

Na povabilo ministra za obrambo Republike Slovenije Marjana Šarca je bila 17. in 18. oktobra na dvodnevem uradnem obisku v Sloveniji obrambna ministrica Republike Severne Makedonije Slavjanka Petrovska.

Začetek pogovorov je bil namenjen pregledu sodelovanja na obrambnem področju in med vojskama obeh držav. Sogovornika sta se strinjala, da je sodelovanje že več let odlično in da ga bomo v prihodnosti še okrepili. To je pomembno predvsem v času, ko sta na preizkušnji mednarodna mir in varnost ter je treba izboljšati odnose in sodelovanje med zavezniki, s katerimi si delimo skupne vrednote. Po Šarčevih besedah se Slovenija zavzema za izboljšanje vojaškega sodelovanja z Republiko Severno Makedonijo predvsem pri skupnih usposabljanjih in uporabi vojaškega vadišča Krivolak za streljanja z orožjem večjih kalibrov ter pri nadaljevanju sodelovanja v okviru mednarodnih vojaških vaj. Kot primer dobrega sodelovanja sta z ministrico izpostavila skupno sodelovanje na misiji Okrepljena prednja prisotnost v Latviji, kjer v sestavi slovenskega kontingenta delujeta oddelka za dekontaminacijo iz makedonske in črnogorske vojske. Kot je povedala ministrica Petrovska, namerava njihova država ohraniti sodelovanje svojega oddelka v okviru misije v Latviji vsaj do leta 2024.

V nadaljevanju pogovorov sta si izmenjala informacije glede ukrepov obeh držav pri kadrovskega popolnjenju ter načrtih opremljanja in posodobitve svojih vojsk. Ministra sta se strinjala, da imata državi na teh področjih podobne izzive. Posebno pozornost v pogovorih sta namenila slovenski pobudi za ustanovitev regijskega logističnega centra za

vzdrževanje vozil 4 × 4 Oshkosh. Proizvajalec je namreč pozitivno sprejel pobudo in izbral izvajalca v Sloveniji. Pogodba med izvajalcem v Sloveniji in proizvajalcem pa bo predvidoma sklenjena v začetku prihodnjega leta. Tako bodo oblikovani pogoji za vzdrževanje, dobavo rezervnih delov, usposabljanje na sodobnih trenažerjih in za skupni nakup v vseh treh državah uporabnih vozil, in sicer v Sloveniji, Črni gori in Severni Makedoniji.

Ministra sta govorila tudi o regionalnem sodelovanju, ki je pomembno za izboljšanje zaupanja in varnosti v širši regiji. Državi sodelujeta v več regionalnih pobudah, kot so Jadranska listina (A-5), Pobuda za sodelovanje obrambnih ministrstev jugovzhodne Evrope in Balkanske zdravstvene namenske sile. Izmenjala sta poglede na varnostne razmere na Zahodnem Balkanu ter na dinamičen razvoj dogodkov in vplive na evropsko ter širšo mednarodno varnost ob agresiji Rusije na Ukrajino. Regija Zahodnega Balkana po mnenju obeh ministrov ostaja prednostna naloga. Minister Šarec je ob tem napovedal okrepitev slovenskih kontingentov na misijah v Bosni in Hercegovini ter na Kosovu.

Prvi dan obiska je makedonska ministrica končala z obiskom Parka vojaške zgodovine v Pivki, kjer sta skupaj s slovenskim obrambnim ministrom uradno odprla del razstave, ki je bil dopolnjen s štiricevnim protiletalskim topom 20 mm M 38. Tega je v začetku leta 2022 Republika Severna Makedonija donirala Sloveniji in je od takrat v stalni zbirki pivškega parka. Uradni obisk v Sloveniji pa je makedonska ministrica naslednji dan končala na letališču v Cerkljah ob Krki, kjer si je s svojo delegacijo ogledala gasilsko-reševalno vajo ob letalski nesreči Letalo 2022.

V Pivki sta ministra odprla del razstave, ki jo dopolnjuje donirani makedonski protiletalski top.

ADRION ZA KREPITEV POMORSKE VARNOSTI

BESEDILO SSK, FOTO Ministrstvo za obrambo Republike Italije

Na povabilo italijanskega ministra za obrambo Lorenza Guerinija se je minister za obrambo Republike Slovenije Marjan Šarec 4. oktobra v Benetkah udeležil srečanja obrambnih ministrov Jadransko-jonske pobude Adrion. Minister za obrambo Marjan Šarec je povedal, da nobena posamezna država ne more sama zagotoviti pomorske varnosti, zato je regionalno sodelovanje toliko pomembnejše.

Države Jadransko-jonske pobude so začele sodelovati leta 2000, ko je bila maja v Anconi na predlog Italije pobuda formalno ustanovljena s podpisom Anconske deklaracije. V obliki obrambnega sodelovanja pa je bila pobuda vzpostavljena leta 2004. Drugo srečanje v formatu ministrov za obrambo, prvo je potekalo leta 2019, je bilo namenjeno oceni dosedanjega delovanja v okviru pobude Adrion, ki združuje vojaške mornarice držav ob Jadranskem in Jonskem morju, in sicer Italije, Slovenije, Hrvaške, Črne gore, Albanije in

Grčije. Ministri so razpravljali še o načrtu dela in ciljih v prihodnjih dveh letih.

Minister Šarec je povedal, da za Slovenijo pobuda Adrion predstavlja edinstveno priložnost za krepitev usposobljenosti slovenske vojaške mornarice. Še pomembnejše pa je, da te zmogljivosti vzpostavljamo skupaj s partnerji in da temeljijo na vključevanju, skupnih vrednotah in stabilnosti regije. »Pobuda Adrion se je kot obrambna iniciativa izkazala pri spodbujanju usposabljanja, integracije, razvoja pomorskih zmogljivosti, medsebojnega poznavanja in izmenjave strokovnega znanja ter krepitve zaupanja za doseganje verodostojne pomorske prisotnosti v Jadranskem in Jonskem morju ter za doseganje pomorske varnosti in strokovnega znanja o regionalnem pomorskem okolju,« je dodal Šarec.

Ministri so ob koncu srečanja sprejeli skupno deklaracijo, v kateri so prepoznali in pohvalili rezultate, ki jih je pobuda dosegla v skoraj dvajsetih letih prizadevanj in zavezanosti h krepitvi pomorske varnosti ter situacijskega zavedanja o razmerah v Jadranskem in Jonskem morju. Poudarili so tudi pomen ohranjanja in izboljšanja interoperabilnosti ter sodelovanje med vojaškimi mornaricami za izboljšanje pomorske varnosti in povečanje skupne sposobnosti pri zagotavljanju pomoči ob nesrečah, iskanju in reševanju na morju, krepitvi zmogljivosti in humanitarni pomoči.

POSODOBILI NAČRT AKTIVIRANJA ZRAKOPLOVOV ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

BESEDILO SSK

Ministri za obrambo, notranje zadeve, zdravje in infrastrukturo so v četrtek, 6. oktobra, podpisali posodobljen Načrt aktiviranja in uporabe državnih zrakoplovov za nujne naloge zaščite, reševanja in pomoči. Vse večje potrebe po uporabi helikopterjev in letal v različnih nalogah zaščite in reševanja so zahtevale posodobitev načrta, ki je bil sprejet pred skoraj 12 leti.

Ena izmed najpomembnejših sprememb je povezana z vzpostavitvijo dispečerskih centrov zdravstva. Spremenil se je način aktiviranja helikopterjev za helikoptersko nujno medicinsko pomoč, za prevoz obolelih oziroma poškodovanih do zdravstvene službe oziroma med bolnišnicami. Tako se bo skrajšal čas aktivacije zrakoplovov in posledično tudi čas do prihoda ekip na intervencijo, kar pomeni hitrejšo oskrbo poškodovanih in obolelih. Jasneje so določeni postopki medsebojnega obveščanja med centri za obveščanje, policijskimi operativno-

-komunikacijskimi centri, dispečerskimi centri zdravstva in združenim operativnim centrom Slovenske vojske. Načrt je bil dopolnjen z vsebinami glede medbolnišničnih prevozov in prevozov otrok z inkubatorji. Sestave reševalnih ekip po novem sledijo različnim vrstam aktivnosti ter vrsti razpoložljivega helikopterja. V posodobljenem načrtu so določene primarne pristojnosti helikopterskih ekip. Slovenska vojska bo prednostno izvajala helikoptersko nujno medicinsko pomoč ter reševanje ob naravnih in drugih nesrečah, letalska policijska enota pa iskanje zrakoplovov. Ob dodatnih potrebah helikopterske nujne medicinske pomoči ali kadar vojaški helikopterji ne bodo na voljo, bodo te prevoze opravili s policijskimi helikopterji, če bodo na razpolago. Načrt je bil dopolnjen tudi s podatki o dodatni bazi helikopterske nujne medicinske pomoči v Mariboru.

HELIKOPTERSKO USPOSABLJANJE V PODPORO SPECIALNIM SILAM

BESEDILO Hrvatski vojnik in Marko Pišlar
FOTO Tomislav Brandt

Urjenje pripadnikov
bolgarskih specialnih sil
ob podpori helikopterja SV

V

Večnacionalnem centru za usposabljanje letalskih posadk v podporo specialnim silam (angl. Multinational Special Aviation Programme Training Centre – MSAP TC) v letalski bazi hrvaške vojske v Zemuniku pri Zadru je od 4. do 23. septembra potekalo prvo letalsko usposabljanje, ki se ga je udeležilo vojaško osebje iz vseh štirih držav članic, in sicer Bolgarije, Hrvaške, Madžarske in Slovenije. Slovenska vojska, ki od leta 2019 kot članica ustanoviteljica sodeluje v mednarodnem centru v Zadru, se je vaje udeležila s posadko helikopterja AS 532 AL Cougar in podpornimi elementi iz 15. polka vojaškega letalstva.

VEČNAMENSKA ZMOGLJIVOST ZA DELOVANJE V NATU IN NACIONALNEM OKVIRU

Večnacionalni center za usposabljanje letalskih posadk v podporo specialnim silam je bil uradno odprt 11. decembra 2019 v Vojašnici polkovnika Mirka Vukušića v vojaški letalski bazi v Zemuniku pri Zadru. Ustanovitev centra je bila rezultat sodelovanja Bolgarije, Hrvaške, Madžarske in Slovenije, ki imajo v okviru Nata enake cilje za razvoj zračnih zmogljivosti v podporo delovanju specialnih sil (angl. Special Operation Air Task Units – SOATU). Te predstavljajo visoko usposobljeno večnamensko zmogljivost, ki je primerna za delovanje v širšem spektru nalog zavezništva in tudi v nacionalnem okviru. Večnacionalni center zagotavlja načrtovanje in izvedbo usposabljanja posadk večnamenskih helikopterjev za podporo

delovanju specialnih sil. Gre za zmogljivosti, ki so v današnjih vojaških in vojnih doktrinah skoraj nepogrešljive, vendar tudi kompleksne, njihov razvoj pa zahteva precejšnje finančne, kadrovske in tehnološke vire. Zamisel Večnacionalnega letalskega programa za specialno delovanje (angl. Multinational Special Aviation Programme – MSAP) je preprosta, in sicer združevanje zmogljivosti manjših zavezniških vojsk z manjšim številom helikopterjev za izvajanje posebnih zračnih operacij. Letalska baza Zemunik pri Zadru zaradi lege ob morju in bližine gorskega grebena Velebit zagotavlja popolne vadbene pogoje za usposabljanje helikopterskih posadk pri izvajanju operacij na morju in v gorah, dodatna prednost pa je tudi bližina vojaških vadišč hrvaške vojske pri Udbini, Kninu in Slunju. Vojske vseh štirih držav članic v okviru Večnacionalnega letalskega programa za specialno delovanje sledijo dvema pomembnima ciljema, in sicer ustanovitvi zračne enote za izvajanje operacij v podporo specialnim silam in posledično možnosti opravljanja nalog reševanja izoliranega osebja iz sovražnega okolja na taktični ravni.

IZVEDLI PRVO SKUPNO LETALSKO USPOSABLJANJE

Od ustanovitve so v Večnacionalnem centru za letalsko usposabljanje v podporo specialnim silam iz Zadra svoje aktivnosti izvajali postopno. Organizirali so veliko tečajev, delavnic, konferenc, obiskale so jih tuje delegacije, izvedeni so bili delovni sestanki z Natovim poveljstvom za specialne operacije in ameriškim poveljstvom za specialne operacije v Evropi, ki dejavnosti centra podpirata, ter podpisani tehnični sporazumi. Opravljena so bila tudi krajša in manj zahtevna teoretična ter praktična usposabljanja. Obdobje pandemije je močno vplivalo na delovanje centra, saj je upočasnilo nekatere postopke pri doseganju končnih operativnih zmogljivosti. Po lanski uspešni predstavitvi doseženih zmogljivosti s prikazom usposabljanja hrvaških helikopterskih posadk in pripadnika poveljstva specialnih sil hrvaške vojske je bilo od 4. do 23. septembra v letalski bazi v Zemuniku pri Zadru, na bližnjih poligonih v okolici Knina in Udbine ter na gorskem območju Velebita izvedeno prvo skupno letalsko usposabljanje, na katerem so sodelovale posadke s helikopterji iz vseh štirih sodelujočih držav ob podpori pripadnikov specialnih sil.

Slovenski tehnik letalec med nalogo reševanja izoliranega osebja ob spremstvu hrvaških helikopterjev OH-58 Kiowa Warrior

SLOVENSKA VOJSKA SODELOVALA S HELIKOPTERJEM COUGAR

V vadbene aktivnosti je bilo vključenih približno 100 pripadnikov iz vseh štirih držav članic, sedem vojaških helikopterjev in dve letali. Hrvaško vojaško letalstvo je na usposabljanju sodelovalo z večnamenskim helikopterjem Mi-171Sh iz 194. eskadrilje večnamenskih helikopterjev iz 91. polka vojaškega letalstva hrvaške vojske. Slovenske oznake na vaji je nosil večnamenski helikopter AS 532 AL Cougar iz 151. helikopterske eskadrilje 15. polka vojaškega letalstva, ki je zagotovil tudi podporno osebje. Isti tip helikopterja z oznako AS 532 Cougar, ki je posebej opremljen za iskanje in reševanje, so uporabljali tudi pripadniki zračnih sil bolgarske vojske. Madžarska vojska, ki se je pred kratkim v večnacionalnem centru usposabljala za letenje v gorskem svetu in za zunajletalske pristanke, pa se je usposabljanja udeležila s helikopterjem Airbus H145M. Medtem ko so bile helikopterske posadke po svoji sestavi stalne, so se pripadniki v bojnih skupinah specialnih sil pogosto menjavali glede na naravo naloge. Skupno usposabljanje je bilo odlična priložnost za urjenje taktik in postopkov, ki so skupni specialnim silam iz držav članic Nata. Helikopterske posadke štirih vojsk so za izvajanje operacij v podporo specialnim silam uporabljale različne lokacije. Za izvedbo nekaterih postopkov je zadoščalo že bolj oddaljeno zemljišče znotraj vojaške letalske baze Zemunik, za izvedbo zahtevnejših aktivnosti pri reševanju izoliranega oseba ali večje skupine pripadnikov pa so uporabili vadišča v okolici krajev Udbina in Knin. Del usposabljanja pa je potekal nad vrhovi Velebita, kjer so poleg sodelujočih helikopterjev sodelovali še izvidniški bojni helikopterji OH-58 Kiowa Warrior in šolska bojna letala Pilatus PC-9.

SISTEM ZAŠČITE IN REŠEVANJA JE TREBA PRENOVITI

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Novi vršilec dolžnosti generalnega direktorja Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Leon Behin se je medijem predstavil 12. oktobra ter skupaj z državnim sekretarjem na Ministrstvu za obrambo Rudijem Medvedom predstavil nekaj prednostnih nalog za razvoj in posodobitev dela uprave ter odpravljanje pomanjkljivosti, ki sta jih odkrila nedavni kibernetski napad in inšpekcijski nadzor. Behin je napovedal spremembe pri številu in delovanju državnih enot ter intenzivnejše koriščenje evropskih sredstev za posodobitev opreme in vzpostavitev zmogljivosti za ukrepanje ob različnih nesrečah.

Vlada Republike Slovenije je 8. oktobra za vršilca dolžnosti generalnega direktorja Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje imenovala Leona Behina. Ta ima dolgoletne izkušnje v zaščiti in reševanju, gasilstvu ter vodenju različnih aktivnosti ob naravnih nesrečah v Sloveniji in tujini. Univerzitetni diplomirani inženir gozdarstva je deloval tudi pri pridobivanju evropskih kohezijskih sredstev. V pogovoru s predstavniki medijev je poudaril, da bo prav učinkovito koriščenje evropskih sredstev za okrepitev in posodobitev sistema zaščite, reševanja in pomoči med

njegovimi prednostnimi nalogami. Pojasnil je, da že poteka, tudi zaradi uspešnih rezultatov po razpisih iz let 2014–2020, nakup štiridesetih specializiranih vozil z večnamenskimi zabojniki, primernih za odziv na poplave. Vozila bodo na voljo gasilskim društvom po vsej državi, kar pomeni, da ne bodo v skladiščih, temveč jih bodo lahko enote redno uporabljale na intervencijah. Opozoril je, da se bodo morali na upravi v prihodnosti ukvarjati z zaostanki pri pridobivanju evropskih sredstev za prihodnjih pet let, pri čemer je na voljo šestdeset milijonov evrov. »To je približno desetkrat več, kot v Sloveniji namenjamo za sofinanciranje delovanja gasilskih enot,« je izpostavil in napovedal še pospešene aktivnosti pri gradnji sežanskega centra za požare v naravi in nakupu dveh lahkih letal za gašenje, ki bi jih lahko dobili že naslednje leto. Še dve pa bosta dobavljeni leta 2024. Ministrstvo bo za lani naročeno transportno letalo C27-J Spartan dokupilo modul za gašenje v vrednosti približno pet milijonov evrov. Slovenija je Evropski komisiji predstavila tudi namero za nakup srednjega ali velikega gasilskega helikopterja ter predlagala, da postane država gostiteljica za posadke in zračna plovila iz mehanizma Civilne zaščite Evropske unije za gašenje iz zraka na območju severnega jadranskega akvatorija. Za nakup specializirane opreme, ki bi se uporabljala ob žledu in ujmi, pa bo do leta 2026 na voljo osem milijonov evrov. Med najpomembnejše naloge pri posodobitvi

in krepitvi sistema civilne zaščite je Behin poleg posodobitve opreme uvrstil tudi izboljšanje organizacijske strukture ter vzpostavitev načinov vodenja za zahtevnejše in dlje časa trajajoče intervencije. Izpostavil je, da mora biti civilna zaščita kot tretji steber sistema nacionalne varnosti zmožna delovati v najkompleksnejših razmerah.

RACIONALIZACIJA ENOT IN OPREME

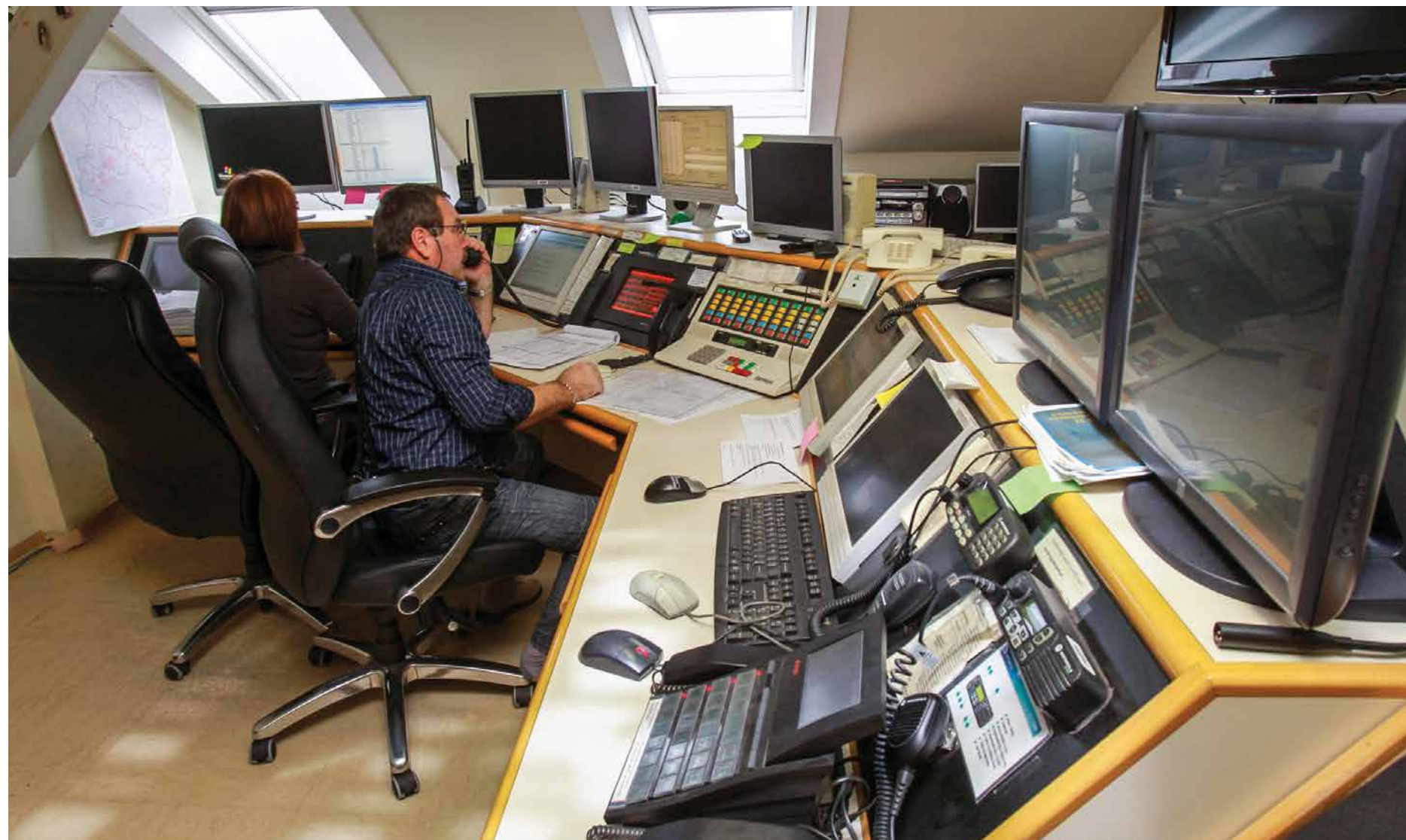
Omenil je tudi nedavni inšpekcijski nadzor aktiviranja enot na vseh ravneh delovanja, pri čemer je bilo ugotovljeno, da je veliko stvari zgolj na papirju. O tem je pojasnil, da je bilo to dobra šola in dokaz o nujnosti sprememb v sistemu. »Pokazalo se je, da ni smiselno imeti tako veliko enot, ki se jih ne da kadrovske popolniti in so celo brez vodij,« je razložil in napovedal posodobitev meril za aktiviranje enot in njihovo opremljenost ter krepitev medregijskega sodelovanja. Opozoril je, da enote, ki so bile predmet nadzora, niso bile poklicne enote, temveč so jih sestavljali pogodbeni pripadniki in prostovoljci. »Na upravi smo že začeli izvajati aktivnosti za spremembo pravilnika in uredbe za reorganizacijo teh enot. Po strokovni prevetritvi se bomo nato posvetovali še z Gasilsko zvezo Slovenije, poklicnimi gasilci in drugimi,« je napovedal in izpostavil še težavo trenutno nedopustnega dvojnega vpisa v nekatere sestave. Nekateri pravni

akti namreč trenutno prepovedujejo, da bi bil prostovoljni gasilec še pripadnik neke druge enote. Poklicni gasilec pa je lahko uvrščen v te enote kot pogodbenik, kar je sicer dobro, vendar nesmiselno ob nesreči v kraju poklicnega gasilskega društva, ker potem ta enota ni operativna.

DOVOLJ TABLET KALIJEVEGA JODIDA

Državni sekretar Rudi Medved je predstavil še nekaj ugotovitev ob nedavnem kibernetskem napadu na informacijski sistem Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, pri katerem sta forenzična preiskava in inšpekcijski nadzor pokazala več pomanjkljivosti. »Sistem je bil ranljiv, zato smo se odločili, da ga povežemo v sistem Ministrstva za obrambo. Za odgovorne osebe pa bodo inšpektorji napisali globe,« je pojasnil in dodal, da je škoda povezana predvsem z okrnjenim ugledom uprave. Ob tem je poudaril, da sicer kljub nedoslednostim in pomanjkljivostim pri vodenju, ki jih je pokazal inšpekcijski nadzor, uprava ne predstavlja celotnega sistema zaščite in reševanja. Ta je dobro delujoč, kar se je pokazalo ob požarih in nedavnih poplavah, zato je zaskrbljenost odveč. Dotaknil se je tudi statusov prostovoljnih in poklicnih gasilcev, ki sta v Sloveniji dobro urejena, urediti pa nameravajo še zavarovanja za prostovoljne gasilce ter vzpostaviti evidenco reševalcev oziroma pripadnikov civilne zaščite, ki je zdaj nimajo, kar onemogoča priznavanje posebne davčne olajšave po spremembah Zakona o dohodnini. V povezavi s pripravljenostjo na nevarnost jedrske nesreče pa je povedal, da ima Slovenija dovolj tablet kalijevega jodida za mlajše od 40 let, ki jim ta pripada, zaloge pa bodo še obnovili. Pojasnil je, da imamo državni načrt ob morebitni jedrski nesreči, po katerem vsi vanj vključeni organi znajo in zmorejo delovati. Napovedal je tudi štabno vajo ob jedrski nesreči v Krškem, s katero se bo preverjala usposobljenost različnih sestavov. Glede zaklonišč je pojasnil, da jih je po evidencah 2244 s skupno zmogljivostjo za okoli 350.000 ljudi.

**Na URSZR
celovito prenavljajo
informacijski sistem.**

TUDI BATERIJE LAHKO ZAGORIJO

BESEDILO IN FOTO Marko Pišlar

Oktober je že tradicionalno mesec požarne varnosti. V tem času so Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Gasilska zveza Slovenije, Slovensko združenje za požarno varstvo in Združenje slovenskih poklicnih gasilcev izvedli številne dejavnosti, povezane z varstvom pred požarom. Tema letošnjega meseca požarne varnosti je bila preprečevanje požara baterij in je potekala pod sloganom **Tudi baterije lahko zagorijo – Preprečite požar baterij. V ta namen so v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu 28. septembra pripravili predstavitev, na kateri so predstavniki sodelujočih organizacij spregovorili o preventivnih akcijah ob mesecu požarne varnosti, prav tako pa opozorili na nevarnosti vžiga baterij ter razložili, zakaj se te vžgejo in kako ukrepati ob požaru. Prikazali so tudi gašenje litij-ionskih baterij z gasilniki in priročnimi gasilnimi sredstvi.**

Litij-ionske baterije so v mobilnih telefonih, prenosnih in tabličnih računalnikih, predvajalnikih glasbe, fotoaparatih, kamerah, igračah, orodju, radijsko vodenih modelih, invalidskih vozičkih in drugod. Vsako leto pa vedno več uporabnikov uporablja tudi prevozna sredstva na električni pogon, kot so na primer električni skiroji, kolesa in avtomobili. Prednost litij-ionskih baterij je, da shranijo veliko več energije kot navadne baterije ter se

lahko znova hitro napolnijo. Te baterije so ob ustrezni uporabi varne, vendar pa je nujna previdnost pri njihovih uporabi, polnjenju in shranjevanju. Lahko tudi zagorijo, pri čemer so najpogostejši vzroki za nastanek požara nepravilno polnjenje, mehanske poškodbe, neustrezno shranjevanje, nekovostni materiali, tehnične okvare in drugo. Državni sekretar na Ministrstvu za obrambo Rudi Medved je pozdravil izvedbo vseh preventivnih oktobrskih dejavnosti, saj naprave, ki jih nosimo vsak dan v žepu ali pa se z njimi vozimo, predstavljajo nevarnost za nastanek požara. Spomnil je, da si bomo letošnje leto zapomnili po katastrofalnih požarih, predvsem v naravnem okolju, kot so bili največji požar v zgodovini države na Krasu, požar na Socerbu in drugi. Vlada Republike Slovenije je prav za oktober, mesec požarne varnosti, Ministrstvu za obrambo naložila nalogo za pripravo nakupa dveh manjših letal za gašenje požarov Air-tractor, ki jih lahko pričakujemo v prvi polovici prihodnjega leta. Do leta 2024 pa bosta kupljeni še dve letali iste ga tipa. Kot je dejal Medved, bodo nove zmogljivosti za gašenje iz zraka v pomoč odlično opremljenim in usposobljenim gasilcem. Po požaru na Krasu je vlada za prostovoljna gasilska društva in druge enote v sistemu zaščite in reševanja zagotovila dodatna finančna sredstva, ki bodo namenjena

Prikaz gašenja z gasilnim aparatom ob vžigu polno napolnjene litij-ionske baterije

opremljanju ter usposabljanju. Državni sekretar je ob koncu dodal, da bo znova aktiviran nekoč zelo uspešen program Kras, ki bo omogočal ne le dodatna sredstva za opremljanje in usposabljanje prostovoljnih gasilskih društev in enot v sistemu zaščite in reševanja, temveč tudi za številne preventivne dejavnosti na Krasu, ki so jih zadnja leta zanemarjali.

S PROJEKTOM OZAVESTITI ČIM VEČ CILJNIH SKUPIN

Vodja projekta ob mesecu požarne varnosti mag. Mojca Zupan z Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje je povedala, da je cilj projekta vsako leto izpostaviti določeno temo o varstvu pred požarom in ozavestiti čim več ciljnih skupin. Prebivalce tako seznani s preventivnimi ukrepi, pa tudi s tem, kaj storiti ob požaru. Razložila je, da so se sodelujoči v projektu letos odločili za to temo, ker je zelo aktualna v vsakdanjem življenju, saj se vseskozi povečuje uporaba naprav z litij-ionskimi baterijami, ki predstavljajo del tveganja za nastanek požara. Namen letošnjega projekta je seznanimi ljudi, kako varno uporabljati naprave z litij-ionskimi baterijami, kako ravnati z njimi in jih shranjevati. Prav tako se moramo zavedati, da je treba upoštevati navodila glede polnjenja in baterije po koncu uporabe varno shranjevati ter odložiti, pri tem pa vedeti, kako je mogoče pogasiti požar. Pomembnejša priporočila pri uporabi baterij so, da prostor, v katerem polnimo naprave, opremimo z javljalnikom dima, da baterije polnimo le, ko smo prisotni in budni, da naprave ali polnilnika med polnjenjem ne pokrivamo ali ga založimo z drugimi predmeti. Iz bližine polnjenja pa moramo odstraniti predmete, ki bi se zaradi pregrevanja lahko vneli. Mojca Zupan je povedala, da so v okviru projekta pripravili gradivo, ki je prilagojeno različnim ciljnim skupinam. Zgibanka je bila natisnjena tudi v prilagojeni pisavi za osebe z okvarami vida, v televizijski spot pa so vključili kretalca slovenskega znakovnega jezika. Na temo meseca požarne varnosti so opozarjali tudi s predvajanjem radijskega oglasa, plakati, oglaševanjem na avtobusih in z digitalnim spletnim oglaševanjem. Omenila je še, da so v okviru projekta na Bogatajevih dneh zaščite in reševanja na Ptuj izvedli strokovni posvet o problematiki požarov baterij. Posvet pa so ponovili na sejemskega dogodka Varnost in preventiva, ki je sredi oktobra potekal v Ljubljani. Ob koncu je izpostavila, da požarna varnost ne sme biti samo tema meseca oktobra, temveč se je moramo zavedati vsak dan.

GASIMO LE POŽAR V ZAČETNI FAZI, SICER POKLIČEMO NA ŠTEVILKO 112

Požar na litij-ionskih baterijah je težko pogasiti, med požarom lahko tudi eksplodirajo posamezne baterijske celice, zato je pomembno hlajenje. Predsednik Slovenskega združenja za požarno varstvo Milan Hajduković je opozoril, da bo požarov na teh napravah kljub razvoju baterij vedno več. Dodal je, da se pri električnih napravah lahko vedno zgodi pregrevanje ali kratek stik, kar predstavlja nevarnost za vžig, zato je tem napravam treba omogočiti hlajenje. V notranjih prostorih pa je nevaren tudi dim, ki nastane ob izgorevanju snovi, ki so v bateriji. Kot je pojasnil, v Slovenskem združenju za požarno varstvo menijo, da morajo pripraviti smernice, ki bodo uporabnikom električnih vozil, koles in skirojev omogočile varno uporabo. Če kljub upoštevanju preventivnih napotkov naprava z litij-ionskimi baterijami zagori, napravo ali polnilnik najprej izklopimo iz električnega omrežja. Kot je razložil namestnik poveljnika Gasilske zveze Slovenije Darko Muhič, ob požaru takoj umaknemo vse gorljive in vnetljive predmete v bližini. Za gašenje lahko uporabimo gasilnik ali priročna gasilska sredstva, kot so požarna odeja, zemlja, pesek ali voda. Če zagori vozilo na električni pogon, ga ugasnemo, odstranimo elektronski ključ in se umaknemo na varno. Potem pokličemo na številko za klic v sili in počakamo na prihod gasilcev. Muhič je pojasnil, da se v Gasilski zvezi Slovenije zavedajo nevarnosti teh požarov, zato so na to temo izdali poseben priročnik, o tem pa tudi usposabljaajo gasilce in skrbijo za njihovo ustrezno opremljenost. Predsednik Komisije za preventivo iz Združenja slovenskih poklicnih gasilcev Luka Piko pa je povedal, da požar gasimo le, če je v začetni fazi in če gašenje ne predstavlja nevarnosti, v nasprotnem primeru pa pokličemo na številko za klic v sili 112. Dodal je, da se tako ne izpostavljamo nepotrebnemu tveganju, saj je za to organizirana gasilska služba, ki bo poskrbela za gašenje požara.

V ZBORNIKU ZBRANA ZGODOVINA VOJAŠKEGA ŠPORTA

BESEDILO Jerneja Grmadnik

FOTO Bruno Toič

Mednarodni svet za vojaški šport (Conseil International du Sport Militaire – CISM) je bila prva mednarodna vojaška organizacija, v katero se je leta 1992 vključila Slovenska vojska. S svojim aktivnim članstvom, uspešnim organiziranjem številnih dogodkov ter uspehi športnikov je v tridesetih letih v organizaciji utrdila svojo prepoznavnost. Ob okrogli obletnici je izšel zbornik *Trideset let članstva Slovenije v CISM 1992–2022*, ki sta ga pripravila podpolkovnik Jure Velepec, poveljnik Športne enote Slovenske vojske, in višji vojaški uslužbenec za šport Igor Primc. Nekdanja vrhunska tekmovalca, ki imata izkušnje tudi z vojaških tekmovanj, sta v zborniku zbrala najodmevnejše športne dogodke in uspehe v Slovenski vojski.

Podpolkovnik Jure Velepec se je z Mednarodnim svetom za vojaški šport srečal kot biatlonec v prvi ekipi tekmovalcev na vojaškem svetovnem smučarskem prvenstvu leta 1992, še v obdobju, ko se je Slovenija vključevala v ta svet. »Tekmovanje je bilo marca na Finskem, aprila pa je Slovenija na generalni skupščini v Kairu uradno postala del družine Mednarodnega sveta za vojaški šport. Pri pripravi zbornika smo našli zaprosilo takratnega Republiškega štaba Teritorialne obrambe, predhodnika današnjega Generalštaba Slovenske vojske, da se nam omogoči tekrovati še pred uradnim sprejemom v članstvo. Bilo je zanimivo, prvič smo bili v službenih uniformah, prvič v mednarodnem postroju. Spomnim se, da je bilo zelo mrzlo. To je bil velik dogodek, za nas pa nekaj novega,« se je spomnil podpolkovnik Velepec. Prvo kolajno je na vojaških tekmovanjih že istega leta osvojila padalka Irena Avbelj, do danes pa se je skupni izkupiček povečal na 68 kolajn na svetovnih vojaških igrah in 143 kolajn na svetovnih vojaških prvenstvih. Nekdanja vrhunska padalka je v svoji vojaški športni karieri osvojila skupno 18 kolajn in je tako najuspešnejša športnica Slovenske vojske. Dve odličji je osvojil tudi višji vojaški uslužbenec X. razreda Igor Primc. »Prvič sem tekmoval na poletnih vojaških igrah v Zagrebu leta 1999 in takrat osvojil drugo mesto v metu diska. V Športni enoti sem se zaposlil tri leta pred tem. Medalje ni bilo tako lahko osvojiti, saj so tudi v drugih državah v oboroženih silah zaposleni številni vrhunski športniki in je bila konkurenca velika,« je spomine obudil eden izmed avtorjev zbornika, ki se je kot vrhunski atlet udeležil šestih vojaških tekmovanj. Prav igre

Avtorja zbornika podpolkovnik Velepec in vojaški uslužbenec Primc

v Zagrebu so se v zgodovino vojaškega športa vpisale kot najuspešnejše, saj je na njih Slovenska vojska osvojila 15 odličij. Na tekmovanjih pod vodstvom Mednarodnega sveta za vojaški šport pa ne tekmujejo le profesionalni športniki, temveč tudi amaterji, ki so pripadniki oboroženih sil in imajo izstopajoče

rezultate, pogosto primerljive tudi z vrhunskimi športniki. Ob tem je podpolkovnik Velepec spomnil na izjemen uspeh na vojaškem svetovnem boksarskem prvenstvu leta 2004 v Združenih državah Amerike, na katerem je vojaški policist Robert Kramberger s knockoutom bistveno višje rangiranega italijanskega tekmovalca osvojil prvo mesto. Odlične uvrstitve so dosegali tudi Mojca Flerin v orientaciji ter maratonca Jasna Pitamic Vojska in Aleš Žontar, tudi nekdanja državna prvaka v tej disciplini.

**PRIPADNIKI SLOVENSKE VOJSKE
AKTIVNI V MEDNARODNEM SVETU**
Podpolkovnik Velepec je bil po koncu

tekmovalne kariere od leta 1999 član delegacij generalne skupščine Mednarodnega sveta za vojaški šport. »Nacionalne delegacije že od začetka članstva, z izjemo prve, imenuje obrambni minister. Poleg vodje je v njej še nekaj članov – delegatov, ki imajo pravico sodelovati na uradnih sestankih in kongresih organizacije. Z manjšo prekinitvijo sem bil do leta 2014 član delegacije, vodje pa so bili visoki častniki – namestniki načelnika ali poveljniki sil. Od leta 2014 sem v tej vlogi jaz, ki sem tudi sicer skrbel za operativne zadeve,« je razložil in pojasnil še organigram mednarodne športne organizacije, ki ima predsednika, generalnega sekretarja ter odbor direktorjev, v katerem so predstavniki kontinentov. Evropa in Afrika jih prispevata po pet, Azija in Amerika pa po štiri za štiriletni mandat. »Prvi Slovenec, ki je bil izvoljen v odbor, je bil brigadir Pograjc, letos pa sem bil tudi jaz izvoljen kot evropski član odbora. Sicer so pripadniki Slovenske vojske tudi v nekaterih drugih delovnih telesih organizacije, kot so komisije in komiteji, ki skrbijo za posamezna področja in športne discipline. Trenutno je v Mednarodnem svetu za vojaški šport zastopanih 26 športov, za katere se prirejajo svetovna prvenstva,« je še pojasnil podpolkovnik Velepec in dodal, da se odbor direktorjev srečuje trikrat na leto.

SLOVENIJA ORGANIZIRA DVA DOGODKA NA LETO

Slovenska vojska je kot članica Mednarodnega sveta za vojaški šport organizirala številne športne in druge dogodke. Prvič je leta 1993 organizirala drugo evropsko vojaško prvenstvo v padalstvu v Kranju, na katerem je nastopilo 15 držav. V zborniku sta avtorja zbrala le nekaj največjih in najodmevnejših tekmovanj, med drugim padalska in kolesarska tekmovanja, tekmovanja v maratonu, smučanju in judu. Športnih in drugih dogodkov je bilo seveda še več. »Od leta 2010 do 2018 je bilo zaradi varčevalnih ukrepov, ki so prizadeli Slovensko vojsko, malo aktivnosti, sicer pa smo leta 2017 pripravili dokument Generalštaba Slovenske vojske, s katerim smo opredelili, da bo Slovenska vojska na štiri leta organizirala eno svetovno prvenstvo,« je povedal poveljnik Športne enote. Misli so tako že usmerjene k organizaciji petega svetovnega vojaškega prvenstva v plezanju, ki bo v Kopru junija 2023. Na njem bodo nastopili tudi vsi najboljši slovenski plezalke in plezalci, zaposleni v Športni enoti Slovenske vojske, z olimpijsko prvakinja Janjo Garnbret na čelu. Pričakujejo, da se bo prvenstva udeležilo do 100 tekmovalcev.

Ob koncu smo avtorja vprašali, s katerimi izzivi sta se spoprijemala ob brskanju po 30-letni zgodovini članstva Slovenije v Mednarodnem svetu za vojaški šport in ali sta našla kak izstopajoč podatek. Igor Primc je poudaril, da so se z iskanjem dokumentov, predvsem pa ustreznega slikovnega gradiva, pisanjem in oblikovanjem ukvarjali skoraj eno leto, intenzivneje pa zadnjih šest mesecev. »Za obdobje pred letom 2004, ko stvari še niso bile digitalizirane, je bil velik izziv najti predvsem fotografije,« je poudaril, podpolkovnik Velepec pa je dodal, da so si veliko pomagali tudi s članki iz Revije Slovenska vojska. Igor Primc je povedal še, da ga je presenetil predvsem podatek o množičnosti nekaterih športnih tekmovanj, saj je bilo na športnih igrah v Zagrebu leta 1999 okoli 8000 udeležencev, v Wuhanu leta 2019 pa celo okoli 9000, kar je primerljivo skoraj z organizacijo olimpijskih iger, na katerih se številke gibajo okoli 10.000. »Priprava zbornika je bila zanimiva in priložnost za obujanje spominov ter dobra izkušnja za pripravo še obširnejšega zgodovinskega pregleda, ki ga bomo izdali ob 30-letnici Športne enote Slovenske vojske čez dve leti,« je še poudaril Igor Primc, ki je ob septembrski slovesnosti za svoje delo prejel odlikovanje organizacije. Zbornik je poleg vezane izdaje dosegljiv v elektronski obliki v Digitalni knjižnici Slovenije in Digitalni knjižnici Ministrstva za obrambo.

Pogovor z generalnim sekretarjem organizacije CISM kapitanom bojne ladje ROBERTOM RECCHIO

MEDNARODNI SVET ZA VOJAŠKI ŠPORT JE GLOBALNI PROJEKT

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Mednarodni svet za vojaški šport (Conseil International du Sport Militaire – CISM) je po drugi svetovni vojni ustanovilo pet evropskih držav, velik razmah pa je doživel predvsem po letu 1989. Organizacija, ki spodbuja srečevanje pripadnikov oboroženih sil na športnih tekmovanjih, je prerasla v globalen projekt, ki pod svojim vodstvom združuje 140 držav. Glavne vrednote organizacije so solidarnost, prijateljstvo in prizadevanje za mir. Slovenija je postala njegova članica leta 1992 ter je od takrat dosegla številne uspehe na tekmovalnem in organizatorskem področju. Ob praznovanju 30-letnice članstva je Slovenijo obiskal trenutni generalni sekretar organizacije kapitan bojne ladje Roberto Recchio. Z njim smo se pogovarjali o uspehih in izzivih organizacije ter vlogi, ki jo ima pri njenem razvoju in rasti Slovenska vojska.

? FUNKCIJO GENERALNEGA SEKRETARJA MEDNARODNEGA SVETA ZA VOJAŠKI ŠPORT STE ZASEDLI MAJA LETOS. KAKO STE SE ZNAŠLI V TEJ VLOGI GLEDE NA TO, DA STE VEČINO KARIERE DELALI KOT MORNARIŠKI ČASTNIK V ITALIJANSKI VOJSKI? Šlo je za splet naključij in je bilo tudi zame presenečenje. Sem prvi Italijan na tej funkciji. Večji del svoje kariere v oboroženih silah sem deloval kot mornariški častnik na ladjah. Pred leti se mi je ponudila možnost spremljati športno ekipo, ki je delovala v okviru italijanske mornarice, ter se nato zaposliti v uradu za šport generalštaba italijanske vojske. Tam sem bolje spoznal delovanje Mednarodnega sveta za vojaški šport. Postal sem vodja italijanske nacionalne delegacije in se letos odločil za kandidaturo, saj so me tudi doma podpirali pri tem izzivu. V veliko čast in zadovoljstvo mi je, da sem bil izvoljen za štiriletni mandat.

? KAJ OBSEGA DELO GENERALNEGA SEKRETARJA? NAM LAHKO PREDSTAVITE SVOJE ZADOLŽITVE IN OBVEZNOSTI?

Sekretariat deluje na sedežu organizacije v Bruslju. V njegovem okviru vodimo vse dejavnosti, od odnosov z delegacijami držav članic do organizacije tekmovanj v sodelovanju z državami gostiteljicami. Vodimo tudi komunikacijske aktivnosti, med najpomembnejšimi dejavnostmi pa sta seveda upravljanje finančnih sredstev in koordinacija drugih struktur

organizacije. Mednarodni svet za vojaški šport se financira predvsem s članarinami, zato mora biti odnos do razporejanja in porabe finančnih sredstev še toliko bolj preudaren in ekonomičen, saj gre za skupni proračun, v katerega prispevajo države glede na določene kvote, ki so jasno opredeljene. V zadnjem času se posvečamo tudi iskanju novih virov finančnih sredstev, kot so sponzorska.

? KATERE NAČRTE STE SI OB NASTOPU FUNKCIJE ZASTAVILI IN S KATERIMI IZZIVI STE SE MORALI SPOPRIJETI?

Izzivi so predvsem finančni. V zadnjih letih nas je prizadela pandemija. Kot vodja nacionalne delegacije sem se nazadnje udeležil svetovnih vojaških iger v Wuhanu konec leta 2019, nato so se z začetkom koronakrize vse športne aktivnosti prekinile in močno smo občutili pomanjkanje tekmovanj ter srečevanj med državami. Je pa bil Mednarodni svet za vojaški šport najverjetneje ena izmed prvih športnih organizacij, ki je ponovno zagnala aktivnosti, deloma celo po spletu, na daljavo, z virtualnimi aktivnostmi, in potem z manjšimi oziroma manj množičnimi tekmovanji. Zdaj upamo, da je najhujše za nami. Se pa poznajo to postkovidno obdobje in nove krize, saj se veliko držav spoprijema z različnimi izzivi, kar jim onemogoča ukvarjanje z organizacijo večjih športnih

dogodkov. Tako iščemo predvsem rešitve, kako državam gostiteljicam olajšati izzive.

? KAKO STE SE V ORGANIZACIJI SPOPRIJELI S KONFLIKTOM V UKRAJINI IN DVEMA ČLANICAMA MEDNARODNEGA SVETA, KI STA ZDAJ V OBOROŽENEM SPOPADU?

To je seveda občutljiva tema, ki ji namenjam veliko pozornosti in jo obravnavamo zelo previdno ter o njej razpravljamo na vsakem srečanju generalnega odbora. Naša organizacija je namreč nastala prav zato, da bi se športniki in pripadniki oboroženih sil srečevali na športnih tekmovanjih, in ne na bojiščih, zato je jasno, da so te razmere problematične. V duhu organizacije, ki je apolitična in demokratična, se je vrhovni organ odločil, da ne bo sprejel nikakršnih ukrepov, temveč bo članicam, ki organizirajo športne dogodke, omogočil, da se same odločijo glede vabil in ukrepov, kdo se lahko udeležuje dogodkov. Močno upam, da se v prihodnosti obnovijo odnosi in da v nekem širšem smislu tudi mi kot organizacija pripomoremo k umirjanju oziroma izboljševanju odnosov med državami.

? SLOVENIJO STE OBISKALI OB PRAZNOVANJU 30-LETNICE NJENEGA ČLANSTVA V MEDNARODNEM SVETU ZA VOJAŠKI ŠPORT. KAKO OCENJUJETE NJENO VLOGO?

Njena vloga je z eno besedo izjemna. Prav ob tem jubileju sem podrobno preučil in še z več pozornosti analiziral prispevek Slovenije v organizaciji ter bil presenečen, kako močno je vključena v aktivnosti, tako glede sodelovanja na športnih dogodkih kot pri pripravah in organizaciji različnih tekmovanj ter konferenc, sploh glede na njeno velikost in število prebivalcev. Prispevek je res pohvale vreden. Ob tem moram izpostaviti tudi tiste, ki so kot strokovno osebje sodelovali v različnih odborih, ki oblikujejo delovanje organizacije. Navajam samo podpolkovnika Jureta Velepca, ki s svojimi kompetencami in izkušnjami pomembno prispeva k rasti in razvoju organizacije. Vesel sem tudi, da bo Slovenija prihodnje leto organizirala svetovno vojaško prvenstvo v plezanju.

? TRENUTNO JE V MEDNARODNI SVET ZA VOJAŠKI ŠPORT VKLJUČENIH 140 DRŽAV Z VSEH KONTINENTOV. KAKŠNE SO ŠE AMBICIJE GLEDE ŠIRITVE?

To je seveda globalni projekt in k sodelovanju si želimo pritegniti vse države, ki imajo vojaške zmogljivosti. Gremo korak za korakom, predvsem je poudarek na članicah Združenih narodov. Širitev je ena izmed tem, ki ji namenjam veliko pozornosti, zato bi me veselilo, če bi med mojim mandatom v našo družino privabili še več držav. Z nekaterimi smo se že začeli pogovarjati in razpravljati, vendar jih raje, kot da si dopisujemo na daljavo, aktivno nagovarjamo. Povabimo jih na predstavitev v Bruselj ali jih vključimo v različne dogodke, da bi nas bolje spoznali in bi videli, kaj se dogaja pod našim vodstvom. Vsaka članica mora prispevati v skupni proračun, sicer pa ima proste roke glede organizacije in udeležbe na športnih dogodkih. Odvisno je tudi od tega, kateri športi so pri njih med bolj priljubljenimi in uspešnimi. Na začetku so mogoče države nekoliko zadržane pri organizaciji dogodkov, toda če se odločijo sprejeti te izzive, jim stojimo ob strani in pomagamo po najboljših močeh.

? KOLIKO ŠPORTNIH DOGODKOV JE V POVPREČJU ORGANIZIRANIH NA LETO POD VODSTVOM MEDNARODNEGA SVETA ZA VOJAŠKI ŠPORT?

Poletne in zimske svetovne vojaške igre potekajo na štiri leta, tako kot olimpijske igre. Leta 2025 bodo zimske vojaške igre potekale v Švici, poletne pa naj bi bile leta 2027, vendar trenutno še iščemo možnosti, katera država bi jih bila pripravljena gostiti. Ob tem je treba povedati, da so bile vojaške igre v Wuhanu res izjemne, tako rekoč na olimpijski ravni, vendar to ni splošno merilo oziroma standard, ki bi ga morale doseči tudi druge države gostiteljice. Najpomembnejše je, da so na prvem

mestu vrednote organizacije, tudi če je prireditev manjšega obsega. Sicer pa potekajo v letih, ko ni svetovnih iger, različne serije svetovnih prvenstev za različne športne discipline, približno 10 do 15 na leto. Prav tako je organiziranih še veliko drugih tekmovanj na regionalni, evropski in kontinentalni ravni. Aktivnosti je skratka veliko.

? KAKO JE Z NOVIMI ŠPORTNIMI DISCIPLINAMI, KI POSTAJAJO UVELJAVLJENE TUDI POD VODSTVOM OLIMPIJSKEGA KOMITEJA?

To je zelo aktualno področje, ki mu bomo namenili veliko časa tudi na prihodnjem zasedanju odbora konec septembra. Vsekakor je uvrščanje novih disciplin v Mednarodni svet za vojaški

šport neki faktor rasti in raznovrstnosti, s čimer našim pripadnikom oboroženih sil omogočamo, da se srečujejo tudi v novih športih. Moramo pa biti pazljivi, da nam uspe hkrati z uvrščanjem disciplin v tekmovalne sporede vzpostaviti tudi ustrezne strokovne organe, ki bodo skrbeli za razvoj disciplin in organizacijo tekmovanj.

? SLOVENSKA VOJSKA JE POMEMBEN ZAPOSLOVALEC VRHUNSKIH ŠPORTNIKOV. JE PODOBEN SISTEM VZPOSTAVLJEN TUDI V ITALIJANSKI VOJSKI? KAKŠNE SO NJIHOVE KARIERNE MOŽNOSTI V OKVIRU VOJAŠKE SLUŽBE?

Drži, imamo podoben sistem zaposlovanja vrhunskih športnikov. Tako oborožene sile dajejo neko podporo nacionalnim športnim organizacijam, še posebej olimpijski. Večina športnikov, zaposlenih v vrstah italijanske vojske, je na ravni olimpijskih tekmovalcev. To pomeni, da že imajo vrhunske rezultate. Z zaposlitvijo nosijo uniformo in imajo določene dolžnosti, vendar jim prav zaposlitev omogoča, da se lahko posvetijo športu. Tudi po koncu športne kariere lahko ostanejo zaposleni v vojski, kot strokovno osebje ali v vojaških formaciji. Skrbijo za športne aktivnosti na nacionalni ravni ali delujejo v centrih, v katerih se oblikujejo in spremljajo športne aktivnosti vojakov.

Ob 30-letnici članstva Slovenije v CISM sem podrobneje preučil in analiziral prispevek Slovenije ter bil presenečen, kako močno je vključena v aktivnosti v organizaciji.

? ZA KONEC ME ZANIMA, ALI STE TUDI SAM ŠPORTNIK IN KAKŠEN JE VAŠ ODNOS DO ŠPORTA?

V mladosti sem igral rokomet, nato sem se posvetil predvsem teku, vendar sem moral zaradi poškodb nekoliko zmanjšati intenzivnost. Sicer navdušeno spremljam šport, zanimajo me različne discipline. Vesel sem, da imam možnost spremljati vrhunske športnike, njihovo osredotočenost na doseganje rezultatov in kako so se zmožni povsem posvetiti treningom. V preteklosti sem si delil pisarno z nekdanjimi vrhunskimi športniki, ki so te vrednote in miselnost ohranjali tudi po koncu športne poti. To je bilo v navdih tudi vsem nam, ki nismo nikoli bili profesionalni športniki.

POVELJEVANJE V TEORII IN PRAKSI

BESEDILO poročnik Tilen Gor, Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Slovenska vojska v okviru mednarodnega sodelovanja izvaja številna funkcionalna usposabljanja svojih pripadnikov. Enega izmed takih sta se od 4. do 30. septembra v Vyškovu na Češkem udeležila pripadnika 10. pehotnega polka, poročnica Irma Plavec in poročnik Tilen Gor. Na tečaju je sodelovalo 30 tečajnikov iz Estonije, Češke, Slovaške, Romunije, Malte, Kosova, Gruzije, Azerbajdžana in Slovenije.

V kraju Vyškov je v okviru Vojaške akademije čeških oboroženih sil pred več kot dvajsetimi leti začela delovati majhna skupina visoko izobraženih in usposobljenih inštruktorjev britanske vojske, ki delujejo v okviru britanske vojaške svetovalne skupine za usposabljanje (British Military Advisory Training Team – BMATT). S svojimi bogatimi bojnimi izkušnjami z različnih kriznih območij izobražujejo, usposablajo in mentorirajo podčastnike ter častnike iz partnerskih držav. Pripadnika Slovenske vojske sta se udeležila tečaja za poveljnike, katerega glavni namen je izpopolniti sposobnosti ter tehnike vodenja in poveljevanja za nižje poveljniške dolžnosti.

Prvi teden usposabljanja je bil namenjen spoznavanju vojašnice in opreme ter pridobivanju teoretičnega znanja o pravi oboroženih sil in poveljevanju na podlagi poslanstva. Slušatelji so opravili test ravnanja z avtomatsko puško CZ 805 BREN, preverjali znanje iz topografije ter se učili komunikacijskih veščin z govornimi nastopi in skupinskimi nalogami. V drugem tednu tečaja je praksa postopoma nadomestila teorijo. Prva ovira, ki so jo slušatelji morali premagati na terenu, je bila preizkušnja na voditeljskih ovirah. V nadaljevanju tedna so slušatelji začeli obravnavati prve bojne teme na bližnjem vojaškem vadišču

Brezina. V okviru naloge je bilo treba postaviti patroljno bazo, preživeti noč na sovražnem ozemlju, patroljirati z namenom, da se odkrije sovražnik, ter oblikovati model terena.

Tretji in četrti teden sta bila namenjena celotjedenskem preživetju na terenu, pri čemer so inštruktorji poskušali ponazoriti bojni stres z omejitvijo spanca, hrane in vode ter s stalnim begom pred sovražnikom. Izvajali so taktiko oddelkov in skupin tako podnevi kot ponoči. Tretji teden se je končal s tekmovanjem ognjenih skupin. Na trasi, dolgi več kot 20 kilometrov, se je morala vsaka skupina spoprijeti z različnimi ovirami in delovnimi točkami. Po prihodu v vojašnico so razglasili najboljšo skupino ter pripravili operativni ukaz za zaključni teden. Tečajniki so se na koncu usposabljali v enoti velikosti učnega voda. Slušatelji so se menjevali v različnih vlogah, ki so od njih zahtevale čim boljše organizacijo dela, izdajo ukaza, vodenje in poveljevanje ter skrb za materialna-tehnična sredstva. Po vsaki nalogi je sledila analiza s poveljujočimi in prevzem nove, še zahtevnejše naloge. Ob koncu usposabljanja je poveljnik britanske vojaške svetovalne skupine za usposabljanje razglasil najboljše tečajnike ter jim podelil priložnostna darila. Najboljša je bila poročnica Plavec, ki je bila na tečaju edina ženska pripadnica, poročnik Gor pa je osvojil tretje mesto. Najboljša tečajnica je bila zadovoljna, da je vodstvo enote v njej prepoznalo voditeljske zmožnosti in jo napotilo na usposabljanje na Češko. Znanje in izkušnje, ki jih je pridobila na tečaju, ji bodo zelo koristili pri delu v mednarodnem okolju. Tečaj si bo najbolj zapomnila po pristnosti in strokovni usposobljenosti inštruktorjev, ki so med usposabljanjem prikazali odličen primer poveljevanja na podlagi poslanstva.

UPORABA VODIKA ZA RAZOGLIČENJE OBRAMBNEGA SEKTORJA

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Evropska obrambna agencija in slovensko Ministrstvo za obrambo sta 11. in 12. oktobra v Ljubljani organizirala prvo dvodnevno tematsko delavnico z naslovom Razogljčenje obrambnega sektorja z uporabo vodikove tehnologije. Dogodek, ki se ga je udeležilo približno 80 predstavnikov evropskih obrambnih ministrstev, ustanov Evropske unije, industrije ter razvojno-raziskovalnih organizacij, je potekal v okviru Posvetovalnega foruma za trajnostno energijo v obrambnem in varnostnem sektorju (angl. Consultation Forum for Sustainable Energy in the Defence and Security Sector – CF SEDSS). Prva taka tematska delavnica je bila namenjena iskanju priložnosti za razogljčenje obrambnega sektorja z uporabo tehnologij čistega vodika in gorivnih celic v transportu ter infrastrukturnem delu obrambnega sektorja. Na njej pa so govorili tudi o strategijah in politiki Evropske unije na tem področju.

Slovenija se aktivno vključuje v prizadevanje Evropske unije glede izboljšanja upravljanja energije in povečanja energetske učinkovitosti v obrambnem sektorju ter sledi projektom trajnostne mobilnosti in iskanja alternativnih goriv. Tako so v Slovenski vojski vodikovo tehnologijo v operativno uporabo uvedli že leta 2010, njihove pozitivne izkušnje z vodikom pa so vodile do predloga za gradnjo vodikove avtoceste za obrambni in varnostni sektor v Evropski uniji (angl. Defence RESilience Hub Network in Europe – RESHUB). Gre za ambiciozen projekt uporabe obnovljivih virov energije in shranjevanja energije v vodik, ki poteka v tesnem sodelovanju z Evropsko obrambno agencijo ter za katerega so bila pridobljena sredstva Evropske komisije. Vzporedno s študijo izvedljivosti projekta se bo pilotni projekt začel vzpostavljati v kranjski vojašnici, s čimer naj bi leta 2024 zagotovili infrastrukturne zmožljivosti za uvedbo mobilnosti na vodik v obrambno-varnostnem sektorju, hkrati pa spodbujali podoben razvoj v civilnem okolju. Slovenija s svojimi izkušnjami sodeluje tudi pri projektu Severno-jadranske vodikove doline. Državni sekretar na Ministrstvu za obrambo dr. Damir Črnčec je v pozdravnem nagovoru ob začetku delavnice predstavil svoje poglede na pomen vodikove tehnologije pri podpori zelenega prehoda v obrambnem sektorju.

Predstavil je projekte trajnostne mobilnosti in iskanja alternativnih goriv v Sloveniji ter tako podprl prizadevanje Evropske unije za večjo vzdržnost obrambnega sektorja. Poudaril je, da uvajanje vodikovih tehnologij zahteva povezovanje širokega nabora pomembnih sektorjev in deležnikov ter tudi industrije in raziskovalnih ustanov ter da je sodelovanje obrambnega sektorja v teh pobudah nujno. Ob koncu je Črnčec izpostavil vlogo Evropske obrambne agencije pri prepoznavanju in promociji te pomembne teme, tudi z aktivnostmi Posvetovalnega foruma za trajnostno energijo v obrambnem in varnostnem sektorju.

Slavnostna govornica na odprtju delavnice je bila direktorica za zeleni prehod in integracijo energetskih sistemov v Generalnem direktoratu za energetiko pri Evropski komisiji Catharina Sikow Magny. Ta je po avdio-video povezavi udeležencem srečanja predstavila strategijo in ukrepe Evropske komisije za razvoj in uporabo obnovljivega ter nizkoogljičnega vodika v energetskega sistema Evropske unije. Njena predstavitev je bila uvod v poglobljeno razpravo o vlogi obrambnega sektorja pri prizadevanju Evropske unije za podnebno nevtralnost ter izboljšano varnost oskrbe s povečanjem deleža obnovljivega in nizkoogljičnega vodika.

V dveh nadaljnjih sklopih tematske delavnice, in sicer o infrastrukturi ter o transportu, so domači in tuji strokovnjaki predstavili prednosti ter vidike uporabe vodika v obrambnem sektorju. Delavnica je bila priložnost za izmenjavo znanja in projektnih idej o uporabi vodika med predstavniki obrambnih ministrstev, industrije in znanstvenih ustanov. Te teme se bodo razvijale v okviru Posvetovalnega foruma za trajnostno energijo v obrambnem in varnostnem sektorju, med drugim na peti konferenci posvetovalnega foruma, ki bo ob podpori češkega obrambnega ministrstva od 30. novembra do 1. decembra potekala v Pragi pod pokroviteljstvom češkega predsedovanja Svetu Evropske unije.

O SODELOVANJU V MEDNARODNIH OPERACIJAH IN NA MISIJAH

BESEDILO IN FOTO Borut Podgoršek

Delovanje Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in na misijah je bila tema medresorskega delovnega posveta predstavnikov ministrstev za obrambo, notranje zadeve in zunanje zadeve, Slovenske vojske, Policije ter Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, ki je v sredo, 12. oktobra, potekal v Vojašnici Ivana Cankarja na Vrhniki.

Slovenska vojska je leta 1997 napotila svoje vojake na prvo mednarodno misijo v tujino. Od takrat je bilo v mednarodne operacije in na misije napotenih več kot 15.000 pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske, večina večkrat. S prisotnostjo naših vojakov, policistov in civilnih funkcionalnih strokovnjakov v operacijah in na misijah, ki potekajo pod vodstvom Organizacije združenih narodov, Evropske unije, Nata ter Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi ter v drugih mednarodnih okvirih, se Slovenija odgovorno in solidarno odziva na sodobna varnostna tveganja in grožnje ter krepí mednarodno in posledično svojo varnost.

Leta 2010 smo sprejeli strategijo sodelovanja Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in na misijah, ki kljub bistvenim spremembam mednarodnega geopolitičnega in varnostnega okolja še ni bila posodobljena oziroma dopolnjena. Vodja Sektorja za mednarodne operacije in misije Bojan Pipenbaher je v svoji predstavitvi izpostavil potrebo po prenovi tega strateškega dokumenta. »Spremenila sta se varnostno okolje in geostrateški kontekst. Preveriti moramo svoje zmogljivosti, vizijo in strateški interes Republike Slovenije. Sodelovanje med resorji glede sodelovanja v mednarodnih operacijah in na misijah je dobro, vendar nas zunanji in notranji izzivi silijo, da razmislimo, kako bi lahko postopke zastavili še bolje,« je ocenil Pipenbaher.

V nadaljevanju posveta so predstavniki Slovenske vojske, Policije, Direktorata za obrambne zadeve ter Uprave Republike Slovenije za zaščito in

4 Predstavitev Centra za izobraževanje in usposabljanje za sodelovanje v mirovnih operacijah in na misijah

reševanje predstavili več kot 25-letne izkušnje sodelovanja v mednarodnih operacijah in na misijah ter načrte za prihodnji dve leti. Predstavniki Slovenske vojske so povedali, da je Slovenska vojska s sodelovanjem pridobila dragocene operativne izkušnje. Slovenska vojska sicer po deležu pripadnikov v mednarodnih operacijah in na misijah med Natovimi državami članicami zaseda visoko peto mesto z dobrimi petimi odstotki napotenih pripadnikov iz stalne sestave. Tudi Policija je aktivna na različnih mednarodnih civilnih misijah. Največ policistk in policistov deluje na Zahodnem Balkanu in Bližnjem vzhodu. Civilni funkcionalni strokovnjaki so bili prvič napoteni v mednarodne operacije in na misije leta 2007 na Kosovo. Sledile so še napotitve v Afganistan, Severno Makedonijo, Gruzijo ter Bosno in Hercegovino. Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje pa v mednarodnih aktivnostih pomoči sodeluje na podlagi prošnje posamezne prizadete države v naravnih ali drugih nesrečah.

Predstavniki Ministrstva za zunanje zadeve se je na koncu zahvalil Slovenski vojski, Policiji ter drugim sodelujočim v mednarodnih operacijah in na misijah za nepogrešljiv prispevek k mednarodnemu miru in stabilnosti. Tako ima tudi kandidatura Slovenija zmeraj trdnješe temelje za nestalno članico Varnostnega sveta Organizacije združenih narodov. Ob koncu delovnega posveta so bile predstavljene še dejavnosti Centra za izobraževanje in usposabljanje za sodelovanje v mirovnih operacijah in na misijah (Peace Operations Training Centre – POTC), s katerimi Slovenija izpopolnjuje svojo prepoznavno ter uspešno udeležbo v mednarodnih operacijah in na misijah na različnih kriznih žariščih. To utrjuje ugled naše države kot odgovorne, solidarne in mednarodnemu miru zavezane članice mednarodne skupnosti.

PREDSTAVILI DOBRE PRAKSE UPOKOJEVANJA

BESEDILO Marko Pišlar, FOTO Bruno Toič

Od 27. do 29. septembra je v ljubljanskem Cankarjevem domu potekal že 21. festival za tretje življenjsko obdobje, največja taka prireditev za starejše pri nas. Festival je posvečen aktivnemu staranju, izboljševanju kakovosti življenja starejših in uresničevanju solidarnosti med generacijami. Letošnja prireditev, na kateri je s skupno predstavitveno stojnico že štirinajstič sodelovalo tudi Ministrstvo za obrambo, je potekala pod sloganom **Vsi smo ena generacija! Rdeča nit prireditve, predvsem strokovnega programa festivala, pa je bila digitalizacija za vse generacije.**

Zaposleni v Oddelku za odhode iz vojaške službe Sektorja za vojaške zadeve so na predstavitveni stojnici Ministrstva za obrambo na letošnjem 21. festivalu za tretje življenjsko obdobje predstavljali programe priprav na upokožitev pripadnikov in skrb za nekdanje pripadnike Slovenske vojske ter posredno promovirali vojaški poklic in zaposlovanje v Slovenski vojski. Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje pa je obiskovalce seznanjala s preventivnimi programi varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Na ogled je bila tudi razstava izdelkov ustvarjalnih delavnic medgeneracijskih informativnih družabnih središč Ministrstva za obrambo in Medgeneracijskega prostovoljskega društva za kakovostno staranje zaposlenih in nekdanjih delavcev Ministrstva za obrambo, ki je letos praznovalo deseto obletnico ustanovitve in izdalo zbornik z naslovom *Modrost v jeseni: 2012–2022*. Na stojnici sta svoje dejavnosti predstavljala tudi Društvo upokožencev Ministrstva za obrambo in Vojaški muzej, ki je v sodelovanju z Združenjem slovenskih mirovnikov ob letošnji 25-letnici slovenskega sodelovanja v mednarodnih operacijah in na misijah na ogled postavil razstavo. Ta na predstavitvenih panojih prikazuje delovanje naše države na tem področju od začetka, ko je bila maja 1997 na mirovno operacijo Alba v Albanijo napotena prva skupina pripadnikov Slovenske vojske, pa vse do danes, ko je Slovenska vojska s svojimi pripadniki prisotna na 11 misijah po vsem svetu.

Vodja Oddelka za odhode iz vojaške službe Sektorja za vojaške zadeve Franc Kokalj je pojasnil, da je sprejem Zakona o službi v Slovenski vojski leta 2007, ki v 92. členu opredeljuje tudi skrb za nekdanje pripadnike, pomenil izhodišče za oblikovanje delovnih skupin, ki so pripravile in uresničile več projektov. Eden izmed njih so prav medgeneracijske skupine za kakovostno staranje, v katerih

v sodelovanju s strokovno podporo Inštituta Antona Trstenjaka skrbijo za usposabljanje voditeljev skupin. Ker je sprejeti zakon na Ministrstvu za obrambo uvedel organizirano vodenje odhodov iz vojaške službe in skrb za nekdanje pripadnike, se obrambno ministrstvo s predstavitvijo dobrih praks pri izvajanju programov skrbi za nekdanje pripadnike in priprav na odhod kadra iz vojaške službe kot redni razstavljavec tradicionalno predstavlja na Festivalu za tretje življenjsko obdobje, ki velja za največjo tako prireditev za starejše pri nas. Ministrstvo za obrambo sodeluje tudi na drugem večjem podobnem dogodku, to so Dnevi medgeneracijskega sožitja na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču. Kokalj je pojasnil, da urejen odhod iz vojaške službe ter skrb za nekdanje pripadnike izkoriščajo kot eno izmed promocijskih dejavnosti za pridobivanje novega kadra za zaposlitev v Slovenski vojski, saj lahko zadovoljen pripadnik tudi po odhodu iz vojaške službe širi dober glas o Slovenski vojski kot zaupanja vrednem delodajalcu.

Višji svetovalec za pripravo kadra za odhod iz Slovenske vojske Matjaž Francelj iz Oddelka za odhode iz vojaške službe je pojasnil, da je obrambno ministrstvo ena izmed vodilnih ustanov glede izvajanja priprav na upokožitev, saj vsako leto organizira več predupokožitvenih seminarjev na Debelem rtiču, na katerih uveljavljeni predavatelji in strokovnjaki predstavljajo različne teme, pomembne za tretje življenjsko obdobje, kot so na primer skrb za telesno in duševno zdravje, organiziranje časa, finančne ter zakonsko-partnerske zadeve. Matjaž Francelj je povedal, da so ukrepi za preprečevanje širjenja epidemije v preteklih letih precej okrnili priprave na odhod iz vojaške službe, izvedbo informativnih dni in priprav na upokožitev ter programe skrbi za nekdanje pripadnike, pri čemer so si pomagali z audio-video konferencami na daljavo. V letih 2020 in 2021 so te dejavnosti potekale v omejenem obsegu, nekatere pa sploh niso bile izvedene. Francelj je razložil, da so letos po skoraj dveh letih obnovili pomembnejše programe. Ob tem je pojasnil, da je bila epidemija covid-19 tudi krivec za nastanek novega širiteljskega programa Povezani na blizu in daleč, v okviru katerega je bil pod vodstvom Inštituta Antona Trstenjaka izdan priročnik z istim naslovom.

NAGRADNA KRIŽANKA

FOTO Bruno Toič

							KDOR RAD PUJE ŽGANJE	EKSPLOZIVA	MAN TAVČAR	NEDE- JAVNOST, LENOBNOST	MESTO OB AZOVSKEM MORJU	PERJE PRI REPI	ŽIVINSKA KRMA (ZASTAR.)	GLAVNA ARTERIJA
							AZUSKA DRŽAVA (KOLOMBO)							
							NATEZALNIK (REDKO)							
							IZRAELSKI PISATELJ (AMOS)		DRŽAVNI PRAVNIK					
									AM. REŽIS. (LAWRENCE)					
							MESTO V ZAHODNI RUSIJI					SLAVKO THEC		
												POKROVKA (NAREČNO)		
							POSTAVA, RAST				EGIP. BOG UMETNIKOV			
							INSKRIPCIJA				SEŠTAVINA ČESA			
							▷						RAMO- CELNIK	TNALO, KLADA ZA SEKANJE DRV
							▷				SL. DIPLO- MAT (EDVIN)			
											KATRAN			
Avtor: Miovanović, NAJETO PERO	IZJEMNO TRDOŽIVA MIKROŽIVAL	UMETNOST RAZPRAVE	DECIMETER	LUDOLFOVO ŠTEVILO	▽		PAPEŽEVA PALAČA V RIMU							
				NASILNA TATVINA			NAMAZ							
KUBANSKI ATLET, ZDAJ TRENER (IVAN)									CVETLICA ASTRA					
									STROJ ZA ČRPAJNJE					
MESTEČE V PRILEKVI							MARKO ČRNČEC			TEKMEC				
							POJAV NA VODI			OBLASTNIK, VLADAR				
SREDINA ŠČITA				FRANCOSKI NOGOMET. (BENJAMIN)							MESTO NA JAPONSKEM			
				TRZ							OZEK, KO- NIČAST MEČ			
NEMŠKI FILOZOF (GEORG)				RAZPORA (REDKO)									LESENO KORITO ZA VODO PRI MLINU	ŽVILSKI TRG (LJUDSKO)
				SL. LITER. Z.G. (JOSIP)										
GRAD PRI CERKLJAH NA GO- RENSKEM							PEVKA DEŽMAN				NEM.-FR. SLIKAR (HANS/JEAN)			
							LOČEK (NAREČNO)				JUD. KRALJ			
PERZUSKI FILOZOF IN VIZIR ALMULK												ALUMINU		
							COPATA					TONE NOVAK		
							TERBU							
GRŠKI MITOLOŠKI LETALEC							VOZNICA TAKSUA							
ABELOV BRAT							TETIN SIN							

REŠEVALCEM NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev gesla iz prejšnje številke:
ZVEZDA TRIGLAVA.
Nagrade prejmejo:
♦ **Aleš Dušej,** Osojna ulica 12, 2310 Slovenska Bistrica,
♦ **Al Jurkovič,** Oš Oskarja Kovačiča Škofije (knjižnica),
Spodnje Škofije 40 d, 6281 Škofije,
♦ **Matjaž Merkuš,** Za vasjo 16 a, 2000 Maribor.
Nagrajencem čestitamo.

Pravilne rešitve tokratne križanke nam pošljite do srede,
16. novembra 2022, na naslov **Uredništvo Revije
Slovenska vojska, Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana**
ali na elektronski naslov **urednistvo.sv@mors.si.**

POIŠČI 5 RAZLIK

REŠITEV
IZ PREJŠNJE
ŠTEVILKE

FOTO IN RAZLIKE Bruno Toič

Spodbudna misel

(U)LOVITI ŽIVLJENJE

Jesen je čas, ko obiramo sadove, ki smo jih spomladi obrezali in poleti zalivali. Čas, ko se narava pripravlja na umiritev. Dan se občutno skrajša, zato se lahko človek na podeželju ali v mestu malo umiri. Tudi glavni cerkveni praznik vsi sveti z razlogom ni spomladi, temveč v zreli jeseni. Takrat se vse umirja, uglesi in izpolni. Kaj pa tudi odmre. Kljub jesenski logiki pa si želimo živeti naprej. Naši urniki so nabiti z vsemi

mogočimi stvarmi, da življenje ne bi odhitelo mimo nas ali pa mi mimo njega. Pomemben nam je tudi videz, v kar nas silijo predvsem družbena omrežja. Okoli prvega novembra pa je vsa skrb glede našega osebnega marketinga potisnjena na stranski tir. Država nam daje dela prost dan, dan mrtvih. Kot da bi tudi ona želela, da bi ob prižigu svečke našim pokojnim razmišljali onkraj njih. Da počasi dojamemo svojo prihodnost, ki bo zelo verjetno taka. Tudi nam bodo čez čas prižigali svečke. To spoznanje nas vabi, da bi zaradi tega bolje in globlje živeli.

Kaj pa lahko naredimo za to globino? Preprosto: bodimo pris(o)tni. Bodimo tukaj in zdaj – z ljudmi in sami s seboj. Odpravimo dejavnosti, ki so paraziti naše pozornosti in časa. Marsikatera dejavnost je lahko prijetna, vendar se tragika življenja ob smrti dogaja prav zaradi našega potiskanja (zemeljske) končnosti nekam na stran, tja v nezavedno.

Sv. Ignacij Loyolski, ustanovitelj jezuitov, je vabil, da si zvečer vzamemo čas zase ter premislimo dan kot ogled kratkega filma. Tako na vse kadre gledamo s hvaležnostjo. Vse to je namreč povzročilo, da smo zdaj na tej točki, na kateri pač smo. S takim ozaveščanjem dobrega (in slabega) se zavedamo, da (nam) je vse (po)dar(jeno). Zgolj materialno nam nič ne koristi. Le odnosi so tisti, ki edini preživijo. Odnosi so namreč ljubezen. Ljubezen pa je Bog. Prizadevajmo si za to in tako ulovimo življenje!

VU IX. razreda Janez Mevec, VVIK

Zgodovinska monografija *Ogenj, ki je zajel Evropo: Narodni dom v Trstu 1920–2020* je izšla ob 101. obletnici požiga tržaškega Narodnega doma. V monografiji

Prebrali smo knjigo BORUTA KLABJANA (IN GORAZDA BAJCA

NARODNI DOM V TRSTU
1920–2020

so predstavljene okoliščine in dogajanje tistega usodnega poletja leta 1920. Njena avtorja sta zgodovinarja in univerzitetna profesorja dr. Borut Klabjan in dr. Gorazd Bajc. Knjiga, ki obsega več sto strani, bralcu podrobno predstavi okoliščine, v katerih je bil zgrajen Narodni dom, ter napetosti, ki so jih po koncu prve svetovne vojne sprožili represivni ukrepi italijanskih oblasti, in dogodke iz poletja 1920, potem ko so fašistične škvadre 13. julija zažgale simbol slovenske in slovanske emancipacije v središču Trsta. Že istega dne je fašistično nasilje prizadelo tudi druge slovanske ustanove v mestu. Julijsko nasilje je predstavljalo pravi ognjeni krst obmejnega fašizma in mu vlilo samozavest za vojni pohod.

Zgodovinsko poglobljena študija o požigu tržaškega Narodnega doma nam razkrije več o tem, zakaj se je zgodil požig, vlogo italijanskih oblasti pri tem dejanju in njegove posledice. Poglobljeno in berljivo predstavi tudi zgodovinski in kulturni kontekst Narodnega doma v stoletnem obdobju. Avtorja menita, da še vedno ostaja talec Trsta, ki se je iz mesta brez zgodovine prelevil v mesto s preveč zgodovine. Predstavlja ikono, ki pooseblja slovensko narodno skupnost v Trstu, s katero pa se mnogi še vedno niso pripravljeni spoprijeti.

Avtorja sta v knjigi obnovila tudi dolgo pot postopnega vračanja tržaškega Narodnega doma slovenski narodni skupnosti v Italiji. Ob 100-letnici požiga, 13. julija 2020, sta predsednika Italije in Slovenije Sergio Mattarella in Borut Pahor podpisala memorandum o soglasju za vrnitev stavbe Narodnega doma v Trstu slovenski narodni skupnosti, s čimer se je začel postopek vračanja.

Tina Raspor, KIZC

DAN VERIFIKACIJSKEGA CENTRA

BESEDILO Verifikacijski center

FOTO Aleš Ropret

V Vojašnici Petra Petriča v Kranju je 29. septembra potekala slovesnost ob 24-letnici delovanja Verifikacijskega centra Slovenske vojske. Ta je bil ustanovljen 22. septembra 1998. Slovesnosti so se udeležili načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Robert Glavaš, dosednji načelniki in poveljniki Verifikacijskega centra, sedanji in nekdanji pripadniki centra, predstavniki veteranskih in domoljubnih organizacij ter drugi vabljeni pripadniki Slovenske vojske.

Slavnostni govornik ob dnevu Verifikacijskega centra je bil načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Robert Glavaš, ki je v svojem govoru poudaril, da je nadzor oborožitve pomemben del obrambne politike in vojaške diplomacije, ki Slovenijo enakopravno umešča v mednarodno obrambno-varnostno okolje. Mehanizmi za nadzor oborožitve kot del ukrepov za povečevanje zaupanja, varnosti in stabilnosti v Evropi temeljijo na mednarodnih sporazumih in pogodbah, ki jih je naša država v svoji tridesetletni zgodovini podpisala oziroma k njim pristopila. Ministrstvo za obrambo je tisto, ki čez Verifikacijski center zagotavlja preglednost izvajanja aktivnosti na operativni ravni.

Na slovesnosti je zbrane nagovoril tudi sedanji poveljnik centra polkovnik Branko Podbrežnik. Ob praznovanju dne enote pa so nekaterim najzaslužnejšim pripadnikom in zunanjim sodelavcem podelili medalje in zahvale. Zlato medaljo Verifikacijskega centra je dobil podpolkovnik Janez Čerin, bronasti sta prejeli štabna vodnica Laura Granfol in Aida Karabegovič, Logistična brigada pa je prejela zahvalo.

REVIJA SLOVENSKA VOJSKA

REVIJA SLOVENSKA VOJSKA JE INTERNO
INFORMATIVNO GLASILO O VOJSKI,
OBRAMBI TER ZAŠČITI IN REŠEVANJU.

UREDNIK: Marko Pišlar

NOVINARKA: Jerneja Grmadnik

FOTOGRAF: Bruno Toič

LEKTORIRANJE: Natalija Krese, Tina Pečovnik

TAJNICA UREDNIŠTVA: Milena Topolovec

NASLOV UREDNIŠTVA

Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

Telefon: +386 1/471 26 62

Faks: +386 1/431 12 42

Elektronska pošta: urednistvo.sv@mors.si

OBLIKOVNA ZASNOVA: Agencija Adeo

OBLIKOVANJE

IN LIKOVNO-TEHNIČNO UREJANJE:

Polona Čelhar, Lepa reč

TISK: Tiskarna Skušek, d. o. o.

NAKLADA: 7700 izvodov

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Bruno Toič

Prispevki, objavljeni v reviji, niso uradno
stališče Ministrstva za obrambo.

Nenaročenega gradiva in fotografij
ne vračamo.

Naslednja številka izide 28. novembra 2022.

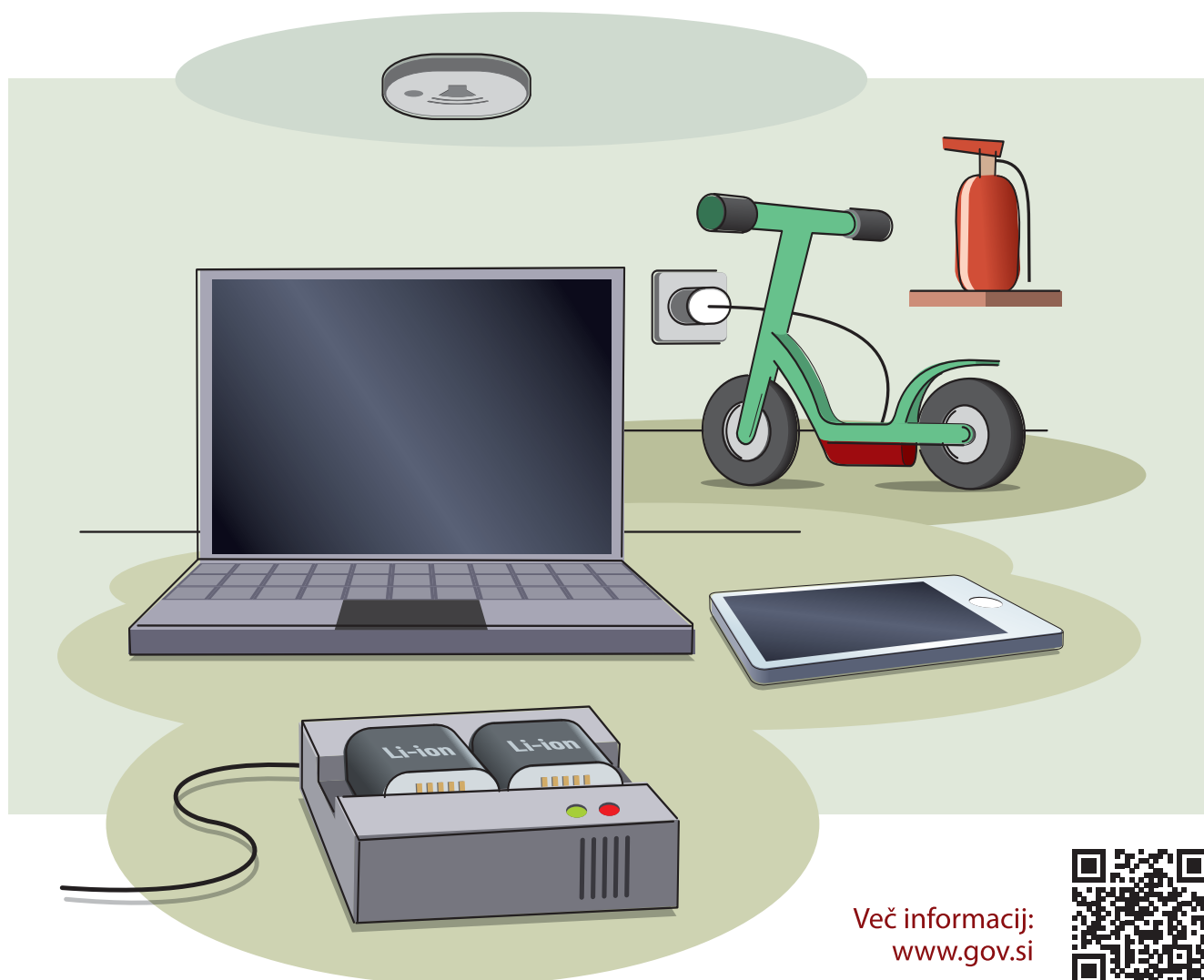
SPREMLJAJTE NAS NA DRUŽBENIH OMREŽJIH.

Revija Slovenska vojska je
članica Evropskega združenja
vojaških novinarjev (EMPA).

Tudi baterije lahko zagorijo

Preprečite požar baterij

Več informacij:
www.gov.si

Klic v sili: 112

Ob klicu na številko 112 povejte:

- **kdo** kliče,
- **kaj** se je zgodilo,
- **kje** se je zgodilo,
- **kdaj** se je zgodilo,
- **koliko** je ponesrečencev,
- **kakšne** so poškodbe,
- **kakšne** so okoliščine na kraju nesreče,
- **kakšna** pomoč je potrebna.

Na številko 112 lahko pokličete ali pošljete kratko sporočilo (SMS),

če potrebujete pomoč gasilcev, nujno medicinsko pomoč, druge reševalne službe ali policijo. Na številko 112 lahko brezplačno kličete s stacionarnega ali mobilnega telefona (tudi če je račun prazen) v vseh državah Evropske unije.

Več informacij:
www.gov.si

I FEEL
SLOVENIA